

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Gyód Község Önkormányzata

2023 - 2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	49
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	54
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	60
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	65
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	66
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	68
1. A HEP IT részletei.....	68
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	68
Jövőképünk.....	68
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	70
3. Megvalósítás	74
3.1 A megvalósítás előkészítése	74
3.2 A megvalósítás folyamata	74
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	76
3.4 Nyilvánosság	77
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	77
3.6 Érvényesülés, módosítás	78
4. Elfogadás módja és dátuma	79

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Gyód Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Gyód Község Baranyában, a megyeszékhely várostól - Péctől - 12 km távolságra fekszik, déli-délnyugati irányban, szőlők övezte völgyben. Megközelítése a Pécs-Pellérd összekötő úton, Keszű községen keresztül történik. Pécs város közelsége a település lehetőségei szempontjából, különösen az infrastrukturális ellátottság tekintetében, a munkaképes korú lakosság munkavállalásában, a gyermekek iskoláztatásában nagymértékben meghatározó.

Földrajzi értelemben a település a Pécsi-medence része, így domborzatát tekintve részben sík területről van szó. A községre és közvetlen környezetére a mezőgazdasági termelés volt a jellemző, ezen belül a szántóföldi termelés és a környező dombokon kialakult hagyományos szőlőtermesztés. Mára egy-egy családi vállalkozás foglalkozik gazdálkodással, a szőlészet-borászat művelése azonban megmaradt, a község csatlakozott a Pécsi Borút mozgalomhoz, évenként sikeres borversenyen méri össze termésük minőségét a borosgazdák. Belterületének nagysága 43 hektár, a külterület 282 hektáron terül el.

A település lakásállománya között megtalálhatók az új családi házak, az átalakított, bővített épületek és a régi paraszti, német nemzetiségi néprajzi vonásokat magukon viselő lakóházak. A község régebben homogén német nemzetiségű lakossága ma is őrzi nemzetiségi gyökereit, ápolja hagyományait.

A település teljes közműhálózattal rendelkezik, legkorábban a vezetékes ivóvíz került bevezetésre 1994-ben, amelyet a földgázhálózat, a kábeltelevíziós ellátás, majd 2005-ben a szennyvízhálózat kiépítése és ehhez kapcsolódóan az utak helyreállítása követett. Rendszeresen bővül a zártkerti

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

elektromos ellátás hálózata és az aszfaltozott utak hossza is. A zártkertek egy része vezetékes ivóvíz és gázellátással is rendelkezik.

Gyód német nemzetiségi település, a lakosság 60 %-a ma is német ajkú, nemzetiségi neve: Joód. A falu neve a magyar dió főnév – d képzős származéka, értelme diófával benőtt hely. Az írásos emlékekben 1511-ben jelent meg először e néven. A török hódoltság végére elnéptelenedett, lakatlan pusztá volt a 18. század első felében is. A németeket 1760 után telepítették ide, majd a múlt század végén több magyar család költözött a településre, 1970-ben 64 magyar és 415 német nemzetiségű lakos élt itt.

A településen belüli földrajzi nevek több érdekességet is tartalmaznak. A Rudolf-hegy elnevezésű szőlőhegyi dombról pl. a hagyomány azt állítja, hogy Ferenc József gyermekéről Rudolf trónörököséről kapta a nevét.

Gyódon általános iskola 1-4 osztálya, valamint egy csoportos óvoda működik felújított, korszerű épületben, amelyhez a római katolikus templom csatlakozik.

A község története

Írásos források 1511-ben, a pécsváradi apátság birtokrészeként említik először, amelyekben a település neve már „Gyod” névalakban olvasható. A magyar családok letelepedése az 1540-es évekre tehető, és egy 1544-ből származó adóslajstrom is már hét fizető portát tartott nyilván. 1542 táján Czindery-, később Draskovics-birtok. A török hódoltság végére a település elnéptelenedett, az egykori magyar lakosság helyére 1750-1760 körül a Felső-Rajna vidékéről, Schwarzwaldból (a Fekete Erdőből) német telepések érkeztek. A 19. század végén több magyar család költözött a településre.

A lakosság 95 %-a az 1960-as évekig németajkú volt, leszármazottaik ma is a településen élnek. A község régi német hagyományait a Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatásával ma is őrizzük. A szőlő termelése és a borkészítés régi hagyománya a községnek. Ennek bizonyítéka, hogy 1850-ben is már 1900 akó bort készítettek a településen.

Új címerének címerszalagján Gyód neve, alatta az 1511 év, az első írott forrás éve. A címertakaró barokkos, tetején a korona a királyi falut jelzi. Égre törő búzakéve és a pajzs díszítése – szőlőinda, hordó, diólevelek – ősi mezőgazdasági kultúráját fémjelzi. Feltételezések szerint az itt található földrajzi helyek történelmi személyiségektől kapták neveiket. A Rudolf-hegy a Habsburg uralkodóházra utal, a szőlőhegyek a Czindery család tagjai után a László-, Thekla-, Julianna- és Mária-hegy elnevezést kapták.

Demográfiai adatok

A község lakosságszáma az 1990. évi 347 főről 2007-re 680 főre, a duplájára emelkedett, Gyód migrációs céltelepüléssé vált, mely elsősorban a pécsi térségben megindult ún. lakóhelyi szuburbanizáció következménye. Ennek és a telekalakítási programnak köszönhetően, jelentős számú beköltöző érkezett a megyeszékhelyről a településre. A folyamat társadalmi és gazdasági szempontból is kedvezően hatott a község életére.

A község mai 740 fős állandó népességének korcsoporti aránya a következőképp alakul: a 0-2 éves korúak száma az állandó népesség mindössze 2,16%-a. A 18 év alatti fiatalok összesen 18,92

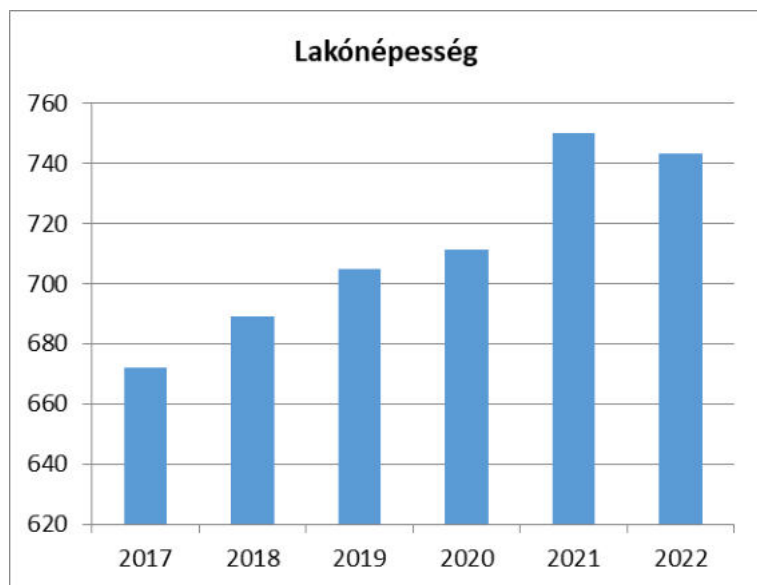
%-át alkotják a népességnek, a legtöbben a 18-59 év közötti korcsoporthoz tartoznak a településen, ők a lakosság 58,24 %-át teszik ki. A 60 év feletti lakosok a teljes lakosság 22,84%-át jelentik. A település lakosságának hagyományosan alakú korfája az alacsony gyermekszámú népesség jellemzője. A fejlett országok közül sokra, köztük Magyarországra is ez a korfa jellemző.

A vizsgált időszakban a lakónépesség száma 672 főről 743 főre emelkedett, ez a 6 éves vizsgált időszak alatt 13,59 %-os emelkedést jelent. A helyi családok leszármazottjainak visszaköltözése mellett ebben nagy szerepe van annak, hogy sok pécsi telepiedik le a községben. Magas és egyre növekvő a lakhatóvá tett zártkerti gazdasági épületekben élők száma is köszönhetően a szőlőhegyek infrastrukturális fejlesztésének, és az alacsony ingatlan áraknak.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	672	bázis év
2018	689	102,53%
2019	705	102,32%
2020	711	100,85%
2021	750	105,49%
2022	743	99,07%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

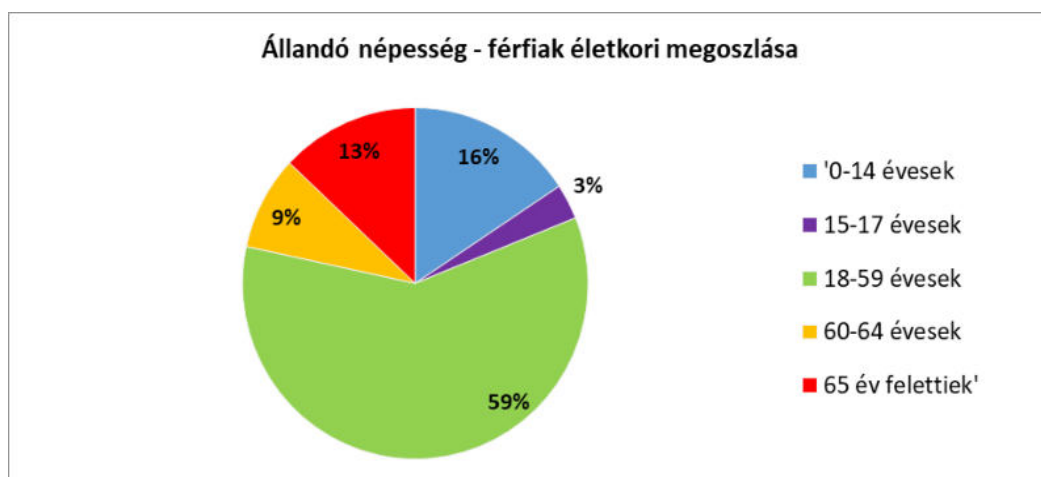

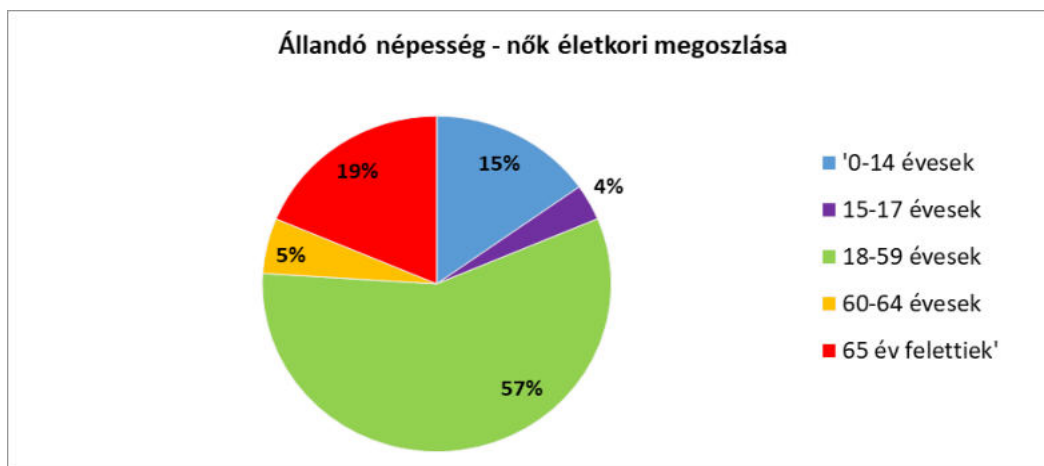
Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	370	375	745	49,66%	50,34%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			14	1,88%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	58	57	115	7,79%	7,65%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	12	13	25	1,61%	1,74%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	220	215	435	29,53%	28,86%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	32	20	52	4,30%	2,68%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	48	70	118	6,44%	9,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

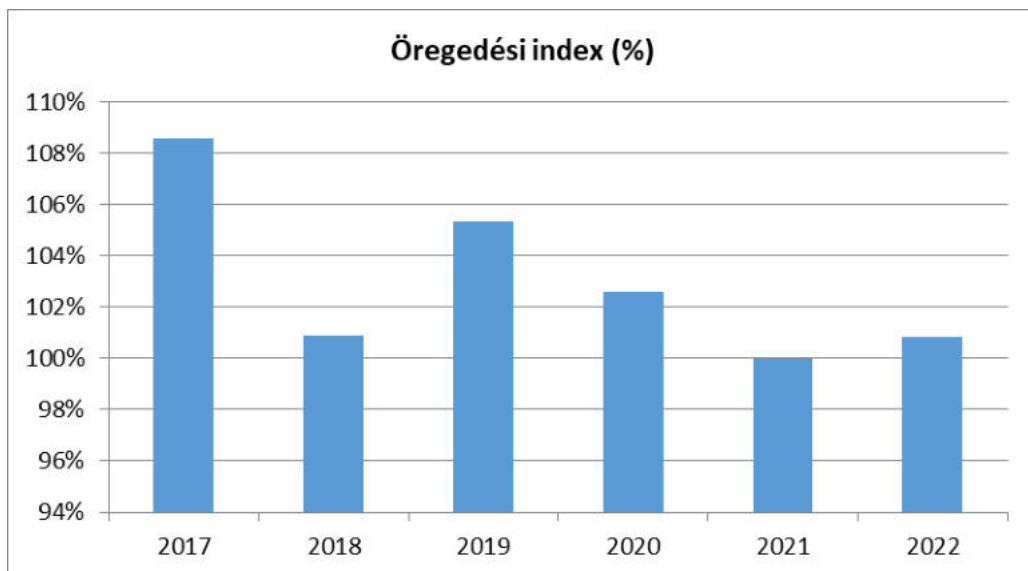

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százszal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiek vannak többen, és a település elöregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez az index – ugyanúgy mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálándó. Vagyis például a gyerekek alacsony számossága nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	114	105	108,57%
2018	116	115	100,87%
2019	119	113	105,31%
2020	118	115	102,61%
2021	116	116	100,00%
2022	117	116	100,86%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	22,49
2018	24,98
2019	28,69
2020	12,71
2021	56,13
2022	3,99

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-9,00
2018	2,94
2019	-12,91
2020	-5,65
2021	-4,11
2022	-2,66

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlás és a természetes szaporodás adatait áttekintve megállapítható, hogy az odavándorlók száma a vizsgált időszakban magasabb volt, mint az elvándorlók száma, ez magyarázható a település kedvező elhelyezkedésével, és a kedvezményes ingatlan árakkal is. 2017 évben az állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma 22,49 fő volt, 2022 évben ez a szám 3,99 főre csökkent. Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma 2017 évben -9 fő volt, 2022. évben ez a szám már -2,66 főre csökkent. A vizsgált időszakban az élve születések száma alacsonyabb volt, mint a halálozások száma ugyanazon időszakban. Az élveszületések számának csökkenését és a belföldi odavándorlás növekedését magyarázhatja, hogy a településre beköltözők magasabb arányban az öregedő korosztályba tartoznak, akik már nem vállalnak gyermeket.

Értékeink, küldetésünk

A lakók a folklorisztikus értékű kereszteket, pincéket és régi portákat igyekeznek megóvni. Önzetlenül vállalják a népi értékek megkímélését. Az Önkormányzat ennek érdekében kampányt indított, hogy a község több pontján álló málladozó kőkereszteket és a tövükben álló Mária-kisszobrokat megmentsék az enyészettől. Sajnos mindegyik köztéri alkotás olyan laza szerkezetű homokkőből volt kifaragva, amelyek az utóbbi időben erőteljes szétesésnek indultak. Szponzorok

és a lakosság anyagi erejét is bevonva – terveztetést követően – az Önkormányzat két év alatt 2 kőkeresztet teljesen újjá építtetett és 3 keresztet újíttatott fel. Mindenhol megtörtént a környezet rendezése is.

Kiemelten elmondható a Mayer-ház előtti kék és piros színű keresztől, amely a hajdani kálvária emlékét idézi. Az oldalában magasodó Mária mini szobrot úgy állították be, hogy az az egykor volt kálváriára tekint. A legtöbb ember már nem is sejti, hogy a közelben stációk sorakoztak. A leg súlyosabb helyzetben a Lengl-kereszt volt, amelynek a felújítása szintén megtörtént.

Csodás hatásúak a paraszti porták, így az egyik Krum-ház árka dos gangja zöldre festett kerek kőoszlopokkal. Krum Pál épületét az utcai fronton ablak feletti timpanonok és színes virágdíszek ékesítik. Népi értékű a Rónai-, a Reith-, a Szörgl- és a Kerner-porta is. A Lengl-háznál most is használják a gémeskutat, pompás a majd százéves kovácsoltvas kerítés, amelyet Eiter Sándor pécsi mester alakított ki. A községvezetés a hangulatos pincék megóvását is célul tűzte ki, mert díszes az ablakboltozat, fedett a tornác. Kiemelt értéknek számít a Frei-, a Krum-, a Neubauer-, a Praksch-, a Regál-, a Reith-présház is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Gyód település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

A Program figyelembe veszi Gyód község mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

Gyód község Önkormányzata 11/2021. (XI.3.) számú rendelete a helyi közművelődési feladatokról

Gyód község Önkormányzata településfejlesztési koncepciója

Gyód község önkormányzata 2019-2024. évi középtávú gazdasági programja

Gyód község 9/2018. (VIII.1.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról

Gyód község éves önkormányzati rendeletei a fűtéstámogatás céljára nyújtott egyszeri pénzbeli támogatás szabályairól

Gyód Község Környezetvédelmi Programja 2006.

Gyód Község Önkormányzata Sportkonceptiója 2013.

Gyód Község Önkormányzata 1/2022. (I.17.) sz. rendelete a településrendezési tervről és helyi építési előírásokról

Gyód Község Önkormányzata megszűnéséig tagja volt a Pécsi Többcélú Kistérségi Társulásnak, amely megalkotta Pécs városkörnyéke községei esélyegyenlőségi terveihez alapot jelentő dokumentumokat, így:

- Közoktatási Intézményfejlesztési Terv és Közoktatási Intézkedési Terv. 2005.
- Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió 2008.
- Kistérségi Foglalkoztatási Paktum
- Pécsi Kistérség Komplex Fejlesztési Programja 2007.

Helyi viszonylatban az esélyegyenlőségi helyzetelemzés kiemelt hátrányos helyzetű célcsoportjai az alacsony jövedelemből élők csoportja etnikai hovatartozástól függetlenül, az egyedülálló időskorúak, a tartós munkanélküliek és a nagycsaládosok. Támogatásuk jogi kereteit helyi viszonylatban az önkormányzat – a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló - 2/2013.(II.15.) önkormányzati rendelete biztosítja.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Önkormányzatunk tagja a következő társulásoknak:

- 1.) Pécsi Többcélú Agglomerációs Társulás
- 2.) Pécs és Környéke Szociális és Gyermekjóléti Társulás

Az érintett lakosságcsoport esélyegyenlőségének biztosítása során együttműködünk a következő intézményekkel, szervekkel:

Pécs és Környéke Alapszolgáltatási és Gyermekjóléti Központ és Családi Bölcsőde Hálózat Pécs, Rákóczi u. 1.

Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ Pécs, Megye u. 22.

Gyód és Keszü Községek Intézményfenntartó Társulása

Esélyek Háza Pécs, Király u. 11.

Támasz Alapítvány Pécs,

Magyar Máltai Szeretetszolgálat,

Gyámhatóság

Magyar Vöröskereszt Baranya Megyei Szervezete,

Védőnői szolgálat

Német Nemzetiségi Önkormányzat

„Gyódiak Egymásért” Klub

„Gyódért” Alapítvány

„Mecsekvölgye” Sportegyesület Gyód

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőségi program összeállításához a TEIR rendszerből nyerhető, a KSH által közzétett 2011. évi népszámlálási és egyéb statisztikai adatokból, valamint az önkormányzat adatbázisában rendelkezésre álló adatokból dolgoztunk. Fogyatékosokra és romákra vonatkozó adatok estében becsült adatokra támaszkodtuk. A fel nem lelhető adatok „n.a” – nincs adat megjelöléssel szerepelnek

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

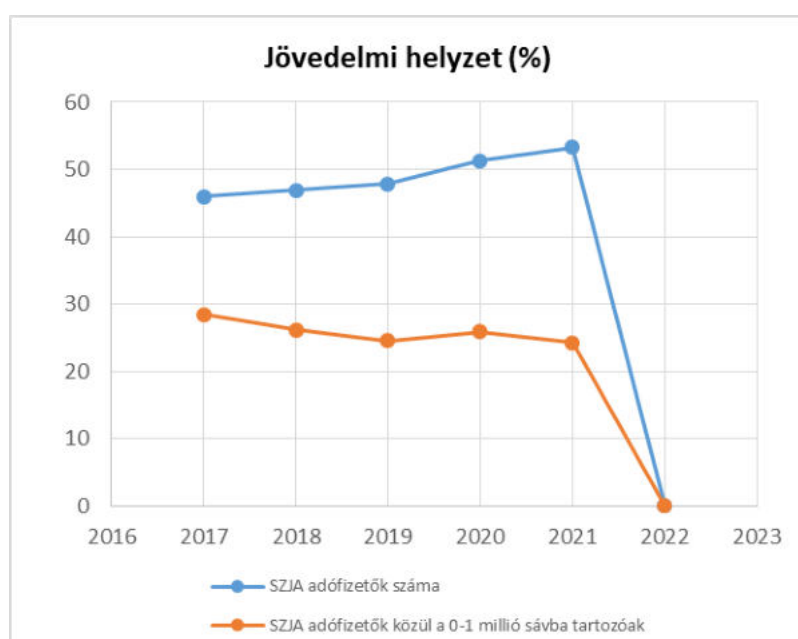
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Községünk abban a szerencsés helyzetben van, hogy lakosságára általánosságban nem jellemző sem a mélyszegénység, sem a kilátástalan anyagi helyzet. Pécs város közelsége – elsősorban a szolgáltató szektorban – biztosítja a munkát keresők elhelyezkedését, rövidebb – hosszabb állástalanságot követően is. Az alacsony kvalifikáltságú – munkaerőpiacon hátránnyal indulók – foglalkozáshelyettesítő támogatásból önkormányzati közmunkához juttathatók, illetve a községet minden oldalról körülvevő kiskertekben nyáron alkalmi munkavállalással egészíthetik ki jövedelmüket.

Az SZJA adófizetők száma 2020 évre az állandó népesség 51,28 %-át teszik ki, közülük 25,92 % a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozik, a fennmaradó 25,36 % ezen jövedelemsávot meghaladó jövedelemmel rendelkezik.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	45,98	28,44
2018	46,90	26,18
2019	47,84	24,58
2020	51,28	25,92
2021	53,26	24,26
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A munkaképes korú népesség munkaerő-piaci jelenléte, vagy onnan való távolmaradása a gazdaság és a társadalom állapotának fontos mutatószáma. 2017-ben a munkaképes korú lakosság 2,57 %-a, 2022-ben 2,06 %-a volt nyilvántartott álláskereső. A vizsgált időszakban a regisztrált munkanélküliek száma csökkent.

A statisztikai adatok nem tükrözik a foglalkoztatási ellátórendszerben meg nem jelenő munka nélkül lévőket, (nem regisztrált munkanélküliek) amely növelheti százalékos arányukat.

Pécs várossal községünket naponta 14 pár távolsági buszjárat köti össze, alkalmazkodva az iskola- és munkakezdés – munkaidő vége általános időpontjaihoz. Munkaképes korú lakosságunk döntő többsége a városban dolgozik. Az egyéni vállalkozások elsősorban családon belül biztosítják a megélhetést. A legnagyobb foglalkoztató az Önkormányzat a helyi bolt és az Iskola-óvoda.

A községet övező zártkerti településrészen lévő kiskertek, illetve szőlészetek tulajdonosai – tél kivételével – többeknek biztosítanak idénymunkát az évszaknak megfelelő talaj- és növénytermesztési tennivalók körében.

A munkanélküliek iskolai végzettség szerinti megoszlását tekintve látható, hogy arányuk eltolódik a 8 általános iskolánál magasabb végzettségű – szakmunkás, érettségizett – csoportok felé.

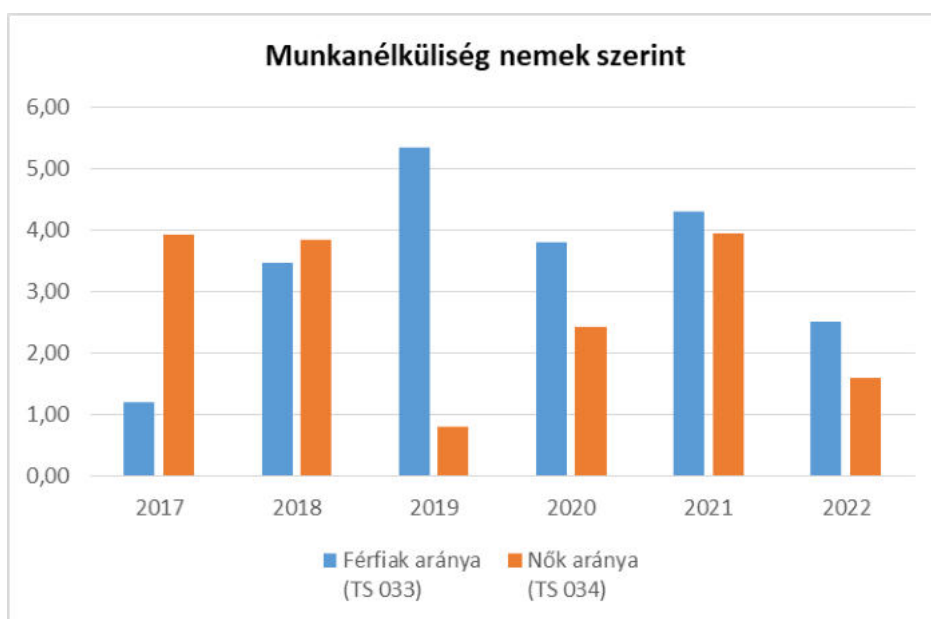
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Gyódon a munkaképes korú lakosság átlag 2,06 % regisztrált álláskereső. Kevés azoknak a száma, akik nem regisztráltatták magukat, valamilyen egyéni okból (háztartási munkák, nemtörődömség, alkoholizmus, antiszociális életvitel), őket az Önkormányzat csak eseti támogatásban, illetve szociális étkeztetésben tudja részesíteni.

A közmunka - programokba évente kb. 6-10 fő foglalkoztatható, sajnos az aktív korúak ellátásában részesülők nagyobb része már oly mértékben „kopott ki” a munka világából, hogy munkavégzésükre nem lehet számítani. E néhány ember megelégszik a minimális összegű pénzbeli ellátásával, illetve alkalmi munkával egészíti ki jövedelmét.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	1,21	3,93	2,57%
2018	3,46	3,85	3,66%
2019	5,34	0,81	3,08%
2020	3,79	2,42	3,11%
2021	4,29	3,94	4,12%
2022	2,52	1,59	2,06%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

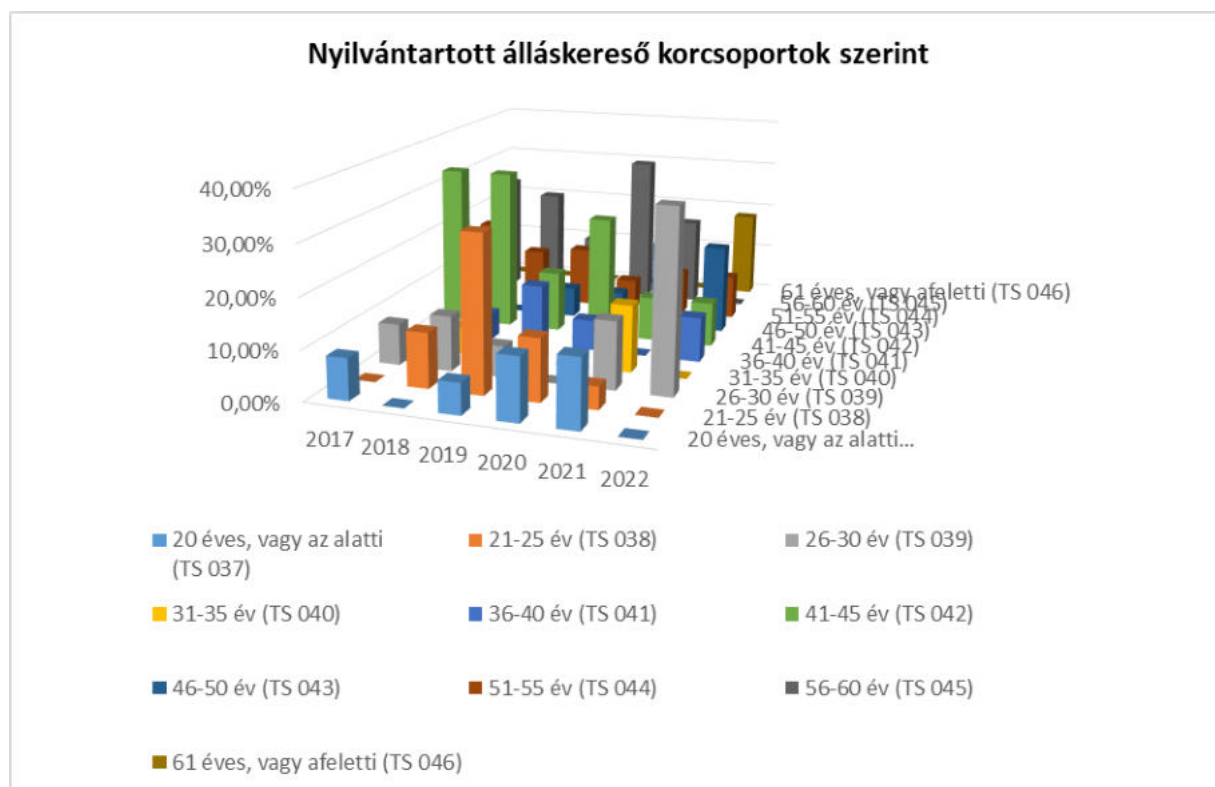
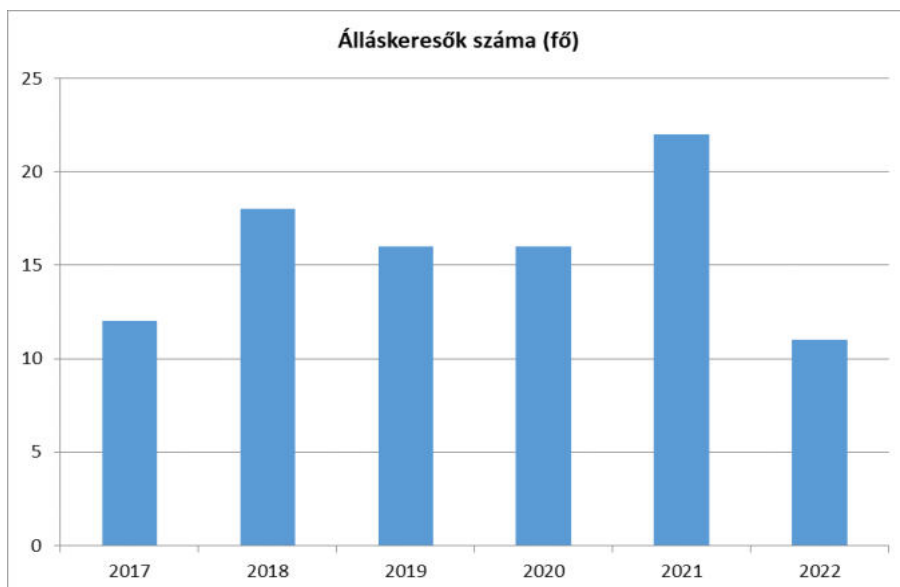
A munkát keresők nemek szerinti megoszlását tartalmazó táblázat adatait elemezve megállapítható, hogy közel azonos a férfiak és nők aránya. A közmunkaprogramban női alkalmazottak is részt vesznek, azonban a pályázható programok közül nem mindegyik alkalmas női munkavállalók számára.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	12	18	16	16	22	11
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	1,00	0,00	1,00	2,00	3,00	0,00
	%	8,33%	0,00%	6,25%	12,50%	13,64%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	2,00	5,00	2,00	1,00	0,00
	%	0,00%	11,11%	31,25%	12,50%	4,55%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	2,00	1,00	0,00	3,00	4,00
	%	8,33%	11,11%	6,25%	0,00%	13,64%	36,36%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	3,00	0,00
	%	0,00%	5,56%	0,00%	0,00%	13,64%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	1,00	2,00	1,00	0,00	1,00
	%	0,00%	5,56%	12,50%	6,25%	0,00%	9,09%
41-45 év (TS 042)	Fő	4,00	6,00	2,00	4,00	2,00	1,00
	%	33,33%	33,33%	12,50%	25,00%	9,09%	9,09%
46-50 év (TS 043)	Fő	1,00	0,00	1,00	1,00	4,00	2,00
	%	8,33%	0,00%	6,25%	6,25%	18,18%	18,18%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	2,00	2,00	1,00	2,00	1,00
	%	16,67%	11,11%	12,50%	6,25%	9,09%	9,09%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	4,00	2,00	5,00	4,00	0,00
	%	25,00%	22,22%	12,50%	31,25%	18,18%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	18,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számát korcsoportonként vizsgálva látható, hogy a 20 év alattiak részesedése elenyésző, ez feltételezhetően nem a hatékonyabb álláskeresőnek, hanem annak köszönhető, hogy a fiatalok az elhelyezkedési gondok miatt kitolják a munkába állás idejét szakképzettséget célzó vagy a felsőoktatásban történő továbbtanulással.

A mutatószám a következő korcsoportban sem éri el a 20 % -ot, az életkor előrehaladtával növekedést mutat. A 26-30 évesek között éri el a maximumát (36,36 %), amely a 51-55 éveseknél is hasonló, ez rámutat az idősebb korosztályok munkaerőpiacról való kiszorulására.

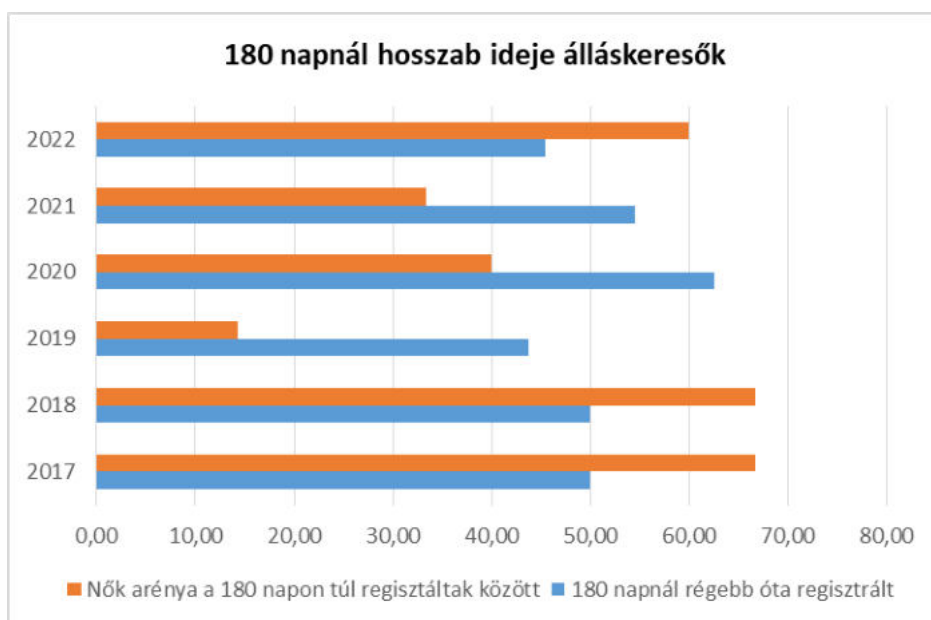

A fél évet meghaladóan munka nélkül lévők nyilvántartott munkanélküliekhez viszonyított aránya a vizsgált időszakban számottevő változást nem mutat. A regisztrált munkanélküliek abszolút számának folyamatos csökkenése, részben a munkaerőhiány miatti jobb elhelyezkedési lehetőségek, részben a megváltozott jogszabályi környezet hatása. Pécs város teljesen leépült bányászata és könnyűipara ellenére – főleg a szolgáltatói szektorban - még mindig jobb

elhelyezkedési lehetőségeket nyújt, mint a megyeszékhelytől távolabbi városok. Elsősorban a kereskedelem, és közszolgáltató-ágazat nyújt munkát, de jelentős a klinikák, egyetemek munkáltatóinál foglalkoztatottak aránya is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	50,00	66,67
2018	50,00	66,67
2019	43,75	14,29
2020	62,50	40,00
2021	54,55	33,33
2022	45,45	60,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

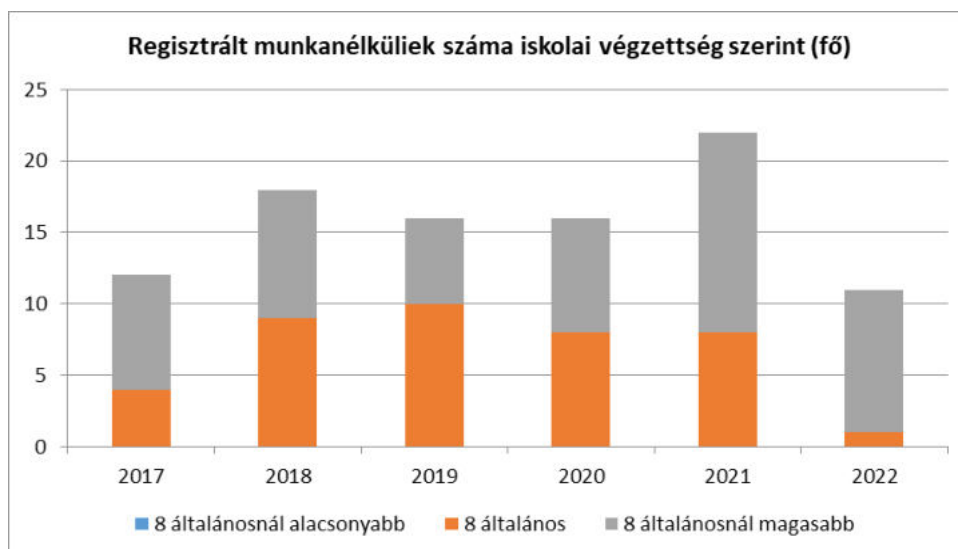
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A regisztrált munkanélküliek negyedéves átlagos számának iskolai végzettség szerinti megoszlását áttekintve látható, hogy minden végzettségi csoportban lévők aránya növekvő tendenciát mutat, kivéve a 8 általánosnál magasabb kvalifikáltságúak csoportját, amelynél kisfokú csökkenés tapasztalható. A munka nélkül lévő elsősorban tanult szakmájában, választott hivatása körében kíván elhelyezkedni, kívárva ebben a körben történő alkalmazást.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint		
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint

		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	12	0	0,00%	4	33,33%	8	66,67%
2018	18	0	0,00%	9	50,00%	9	50,00%
2019	16	0	0,00%	10	62,50%	6	37,50%
2020	16	0	0,00%	8	50,00%	8	50,00%
2021	22	0	0,00%	8	36,36%	14	63,64%
2022	11	0	0,00%	1	9,09%	10	90,91%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. (a továbbiakban: Ft) 2.§. –a szerint: „A foglalkoztatás elősegítése és az álláskereső támogatása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E rendelkezés nem zárja ki azt, hogy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben levőket többletjogosultságok illessék meg”.

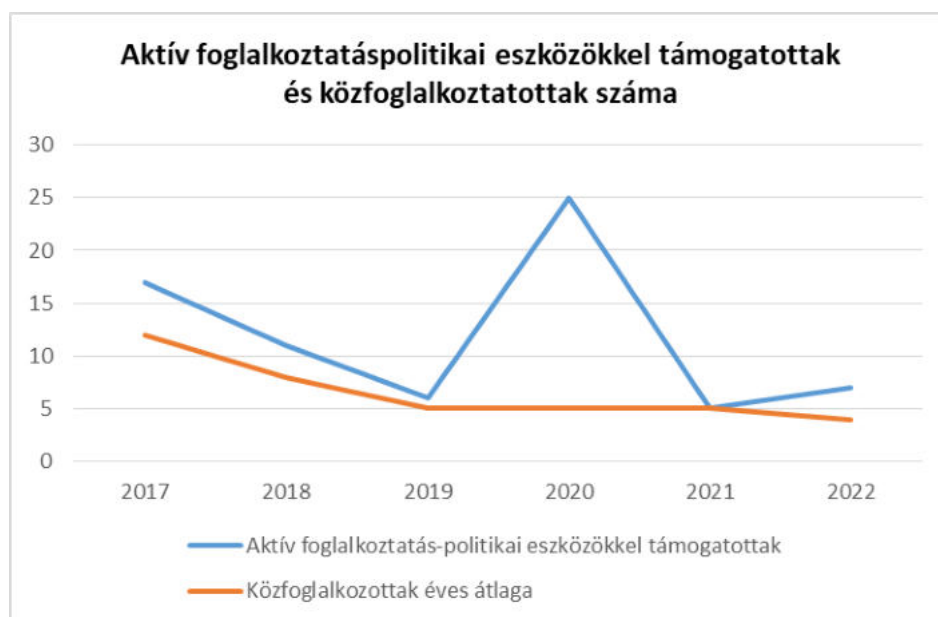
2018.II. negyedévben Baranya megyében az álláskereső munkanélküli rátája 7,3 % volt, amely az országos 3,6 %-os arányt lényegesen meghaladta. A megyére és Pécs kistérségére vonatkozó fontos foglalkoztatás politikai stratégiai cél az életminőség és foglalkoztatás feltételeinek kiegyensúlyozott javítása, nem utolsósorban azért, hogy megállítsa a népesség csökkenését, megőrizze annak fizikai és szellemi értékteremtő kapacitását. A gazdasági aktivitás növelésének célja: minél több embert bevonni a munkaerő-piaci folyamatokba. E cél megvalósítása érdekében 2013. évi megszűnéséig a Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás szervezte a térség közmunka-programjainak lebonyolítását. A különböző kormányzati programoknak megfelelően közvetítette a községek felé a „Út a munkába (2009), „Téli- tavaszi közmunka” (2010) „Roma-program” (2010) „Start-munka” (2012.) és egyéb közfoglalkoztatási programokat, összefogva a kistérségi községek közfoglalkoztatás iránti igényeit. Az „Út a munkába” programban 32 kistérségi település vett részt, 347 fő foglalkoztatását biztosítva. A közfoglalkoztatásba bevont személyek részt vettek: utak és útszegélyek tisztításában, árok/vízvezetők karbantartásában, parkgondozásban, önkormányzati intézmények kisebb karbantartási munkáiban, takarítási, portaszolgálati feladatokban, segédgondozó, szociális gondozói feladatokban, konyhai kisegítő munkákban, irodai – adminisztratív feladatok ellátásában.

A közfoglalkoztatottak száma országos szinten és a megyében is folyamatosan csökken, amely megfelel a Kormány céljainak. Sajnos a szakemberhiány ellenére a közmunkások csak esetlegesen tudnak elhelyezkedni a vállalkozói szférában munkaerőpiaci hátrányaik miatt. Baranya megye hét programban érintett összesen 994 fő foglalkoztatásával. Az un. kistérségi start mintaprogramok 2018.március 1.-től 2019. február végéig tartanak, belterületi közutak rendben tartása, mezőgazdasági közmunka, belvízelvezetés és az illegális hulladéklerakó helyek megszüntetése érdekében.

Gyód Község Önkormányzata az évek során változó közfoglalkoztatási programokban átlag 5-12 fővel vesz részt. 2017. évben a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás 12 embernek biztosított munkát. 2022-ben – részben a megváltozott jogi szabályozás miatt – a közfoglalkoztatásba vonhatók köre szűkült, jelenleg 4 fő közmunkás dolgozik a településen. Az Önkormányzat minden – munkára alkalmas - aktív korú nem foglalkoztatott lakos számára igyekszik munkát adni, elsősorban szakképesítést nem igénylő községfenntartással, ároktisztítással, illegális hulladéklerakók megszüntetésével kapcsolatos körben.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	17	12
2018	11	8
2019	6	5
2020	25	5
2021	5	5
2022	7	4

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

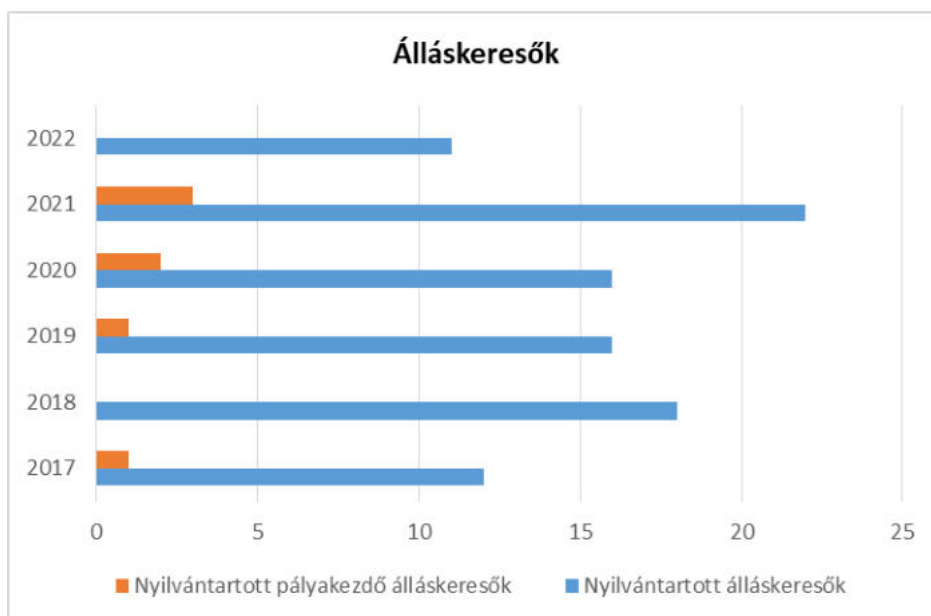
A közlekedés Pécs város – mint legnagyobb munkalehetőség – felé úgy tömegközlekedéssel, mint egyéni megközelítéssel biztosított. A buszmenetrend az általános munkakezdési és munkavégzési időkhöz igazodik. A térségi foglalkoztatási programokban a község – fentiek szerint – folyamatosan részt vesz.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A képzéseket a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal járási munkaügyi szerve szervezi, a képzési lehetőségeket, felhívásokat széles körben tesszük közzé. A nyilvántartott álláskeresőik között a pályakezdő fiatalok száma elhanyagolható.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresőik száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresőik száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresőik száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	12	1
2018	18	0
2019	16	1
2020	16	2
2021	22	3
2022	11	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Helyben nem releváns.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az Önkormányzat az óvodájában 5 főt foglalkoztat, roma munkavállalója nincs.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Digitális ismeretek megszerzésében a településen található Digitális Jólét Pont nyújt segítséget a helyi lakosoknak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A táblázat adatait elemezve látható, hogy 2022. évben a nyilvántartott álláskereső 8,33 %-a részesül álláskeresői járadékban. A fennmaradó arányban a regisztrált munkanélküliek e pénzbeli ellátásból már kiestek. Gyakran változnak a jogszabályi feltételek, a jogosultsági kör szűkülése is ebből adódik. A ténylegesen munka nélkül lévők a nem regisztrált munkanélküliek becsült számával is növekedik, ezért megállapítható, hogy a munkanélküliek közül egyre kevesebb személy jut álláskeresői járadékhoz.

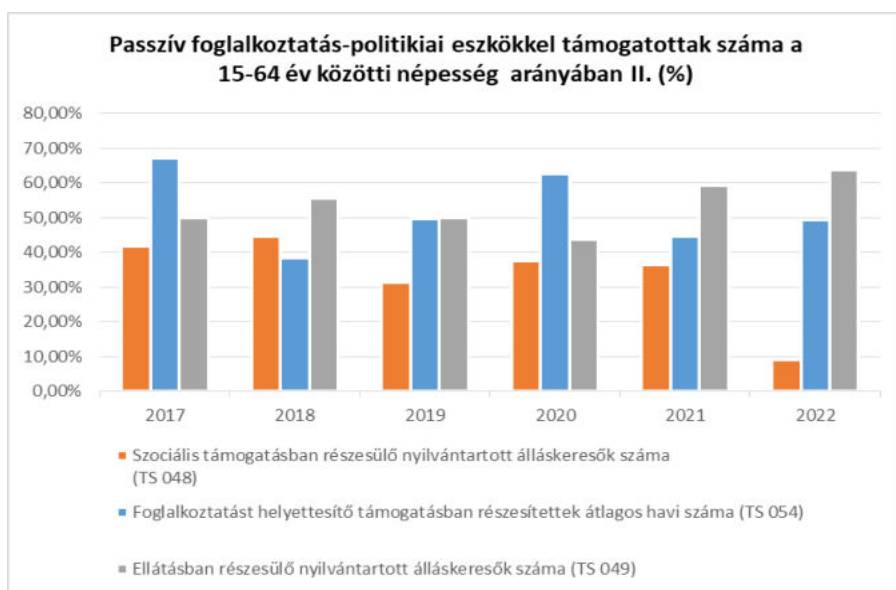
3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresői száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	12	2,65%	1	8,33%
2018	18	3,93%	2	11,11%
2019	16	3,38%	3	18,75%
2020	16	3,35%	1	6,25%
2021	22	4,25%	5	22,73%
2022	11	2,16%	6	54,55%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	5	41,67%	8	67,00%	6	50,00%
2018	8	44,44%	7	38,44%	10	55,56%
2019	5	31,25%	8	49,50%	8	50,00%
2020	6	37,50%	10	62,50%	7	43,75%
2021	8	36,36%	10	44,68%	13	59,09%
2022	1	9,09%	5	49,45%	7	63,64%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	1
2018	1
2019	2
2020	3
2021	2
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

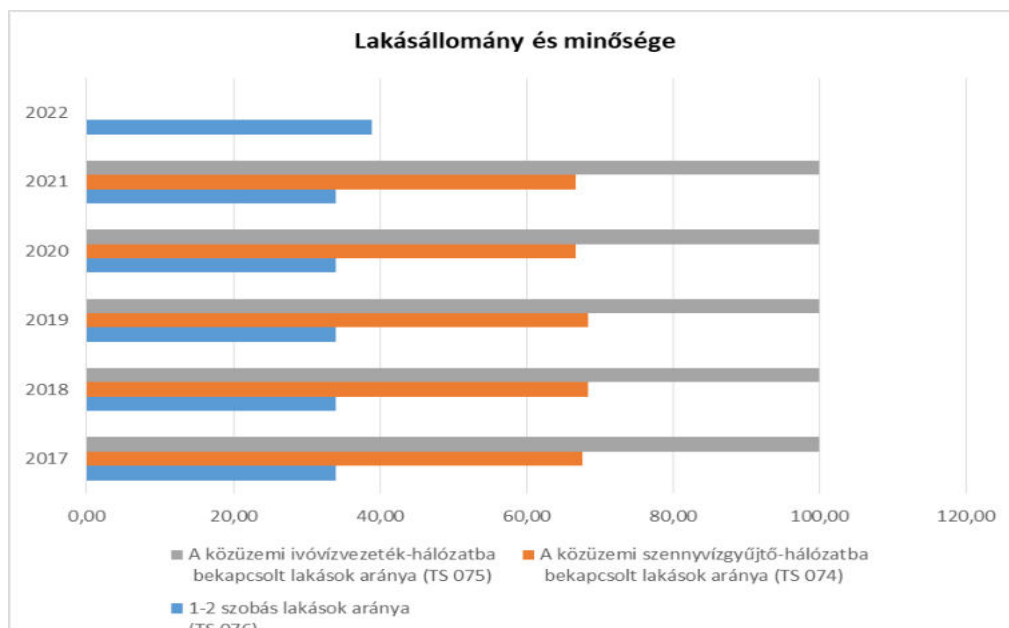

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	253	0	0,00	33,99	67,59	100,00
2018	253	0	0,00	33,99	68,38	100,00
2019	253	0	0,00	33,99	68,38	100,00
2020	253	0	0,00	33,99	66,80	100,00
2021	253	0	0,00	33,99	66,80	100,00
2022	306	1	3,27	38,89	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Az Önkormányzat bérlakás-állománnyal nem rendelkezik.

b) szociális lakhatás

Az Önkormányzat szociális lakhatást nem tud biztosítani tekintettel arra, hogy nem rendelkezik bérlakással.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az Önkormányzat nem rendelkezik egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlannal.

e) lakhatást segítő támogatások

E körben az önkormányzat anyagi segítségként lakásfenntartási támogatást nyújt, amely támogatást közvetlenül a szolgáltatónak utalja, amely elősegíti a célnak megfelelő felhasználást. A lakhatást elősegítő támogatások körébe sorolható a közszolgáltatók által védendő fogyasztói státuszba vett személyek jogosultságának igazolását, amellyel egyre többen kívánnak élni.

A szociális törvény lakásfenntartási támogatásra vonatkozó része ez időszak alatt megváltozott. 2011-től a jogosultsági feltételek törvényi meghatározása és a támogatás 90 %-ának állami finanszírozása a támogatottak számának emelkedésében is azonnal figyelemmel kísérhető volt, majd a támogatottak száma visszaesett az előző szintre. A jelen szabályozás lehetővé tette, hogy a megállapított támogatást közvetlenül a szolgáltatónak utalja az Önkormányzat, amely elősegíti a támogatás célnak megfelelő felhasználását.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	7

2018	n.a.	189
2019	n.a.	9
2020	n.a.	5
2021	n.a.	2
2022	n.a.	4

Forrás: TelR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Az eladósodottság mértékére vonatkozó objektív adatok nem állnak rendelkezésre. Korábban tapasztalható volt, hogy évről-évre fokozódó mértékű az eladósodottság, mára a folyamat lassult. Becsült adatokat az Önkormányzathoz kifüggesztés céljából érkező ingatlan-árverési hirdetmények számából, és az árverést megelőzendően eladásra meghirdetett ingatlanok számból következtethetünk.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Gyód község belterületét jelentős nagyságú zártkerti községrészek határolják, ahol egyre többen laknak állandó bejelentett lakcímen. Míg 2018-ban 194 állandó bejelentett lakos élt a külterületen, mára ez a szám duplájára emelkedett, és feltételezhetően kb. ugyanennyi bejelentés nélküli lakos él életvitelszerűen gazdasági épületekben. Külterületi lakásállomány községünkben nincs, a gazdasági épületek egy részét a lakhatás követelményeinek megfelelően alakították át, illetve építettek modern családi háznak megfelelő ingatlant. Hálózati közművek közül az áramellátás mindenhol elérhető és több „dűlőben” vezetékes ivóvíz, földgázszolgáltatás is működik. A gazdasági épületekbe az állandó bejelentkezés lehetőségét az Önkormányzat biztosította, évről-évre költségvetése függvényében fordít forrásokat a közművek bővítésére és a – nagyrészt aszfaltos utak – rendben tartására.

Zártkerti lakosaink összetétele is heterogén, egy részük a nagyvárosi lakótelepekről a magas rezsiköltségek elől költözött a gazdaságosabban fenntartható épületekbe, mások az egészségesebb

környezetet, nyugalmasabb életformát, háztáji gazdálkodás lehetőségét keresték. Tömegközlekedés tekintetében a Pécs – Keszü-Gyöd távolsági autóbuszjárat vehető igénybe, megállóhelyei a legtávolabbi zártkerti ingatlanoktól 1 km távolságból közelíthetők meg.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az a, b, c, pontok nem relevánsak, mivel telep, szegregátum Gyód községben nincs.

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat Pécs Megyei Jogú Város intézményei látják el. A felnőtt korú lakosság alapellátását a területi beosztás alapján a Pécs, Testvérvárosok terei orvosi rendelőben lévő orvosi körzet vállalkozó házi szakorvosa végzi, a szabad orvosválasztás jogával élve azonban a lakosok maguk választják házi orvosukat. Helyben kéthetenként szerdán délelőttönként van rendelés, a hét minden napján változó délelőtti – délutáni rendelési idővel pedig a körzet székhelyén.

A gyermeklakosság ellátása ugyanígy történik a Krisztina téri rendelőben, gyermekek számára helyben nem érhető el az orvosi rendelés, a védőnő minden csütörtöki napon 8-12 óráig tart tanácsadást a pécsi Kertvárosi Rendelőintézetben (Pécs, Csontváry u. 6/1.)

Egészségügyi szakellátás a pécsi Egyesített Egészségügyi Intézmények szakrendelőiben, az ügyelet a pécsi háziorvosi ügyeleten, illetve sürgősségi ellátás keretében (Pécs, 400-ágyas klinika) vehető igénybe.

A szociális alapszolgáltatást (házi gondozás, jelzőrendszeres házi gondozás, étkeztetés, nappali ellátás) a Pécsi Többcélú Agglomerációs Társulás Alapszolgáltató Központja, a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a Pécs és Környéke Szociális és Gyermekjóléti Társulás Esztergár Lajos Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ és intézményei látják el, társulási megállapodás keretében.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)

	száma (TS 107)	(TS 106)				
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	17	4,00
2018	0	0	0	0	16	4,42
2019	0	0	0	0	12	4,25
2020	0	0	0	0	11	3,00
2021	0	0	0	0	15	3,80
2022	0	0	0	0	15	1,00

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Községünkben a társadalombiztosítás keretében igénybe vehető prevenció és szűrőprogramokat időnként kiegészítik a magánvállalkozói ajánlatok. Ezekhez az – ingyen vagy térítés ellenében meghirdetett – szűrőprogramokhoz (audiológiai, szemészeti, angiográfiás stb.), az Önkormányzat ingyenesen biztosítja az orvosi rendelő helyiségeit.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Pécs város intézményeiben az ellátás biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Szociális étkeztetést évenként változó számú – kb. 2-4 fő – igényli, az ételt az Alapszolgáltató Központ megrendelése alapján biztosítják házhoz szállítással. Mennyisége és minősége megfelel az egészséges táplálkozás szempontjainak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen 1984-től működik a labdarúgó szakosztály, 1991-ig a Pellérdi Sportegyesület sport csoportjaként. 1991-ben megalakult az önálló sportegyesület GYÓDI MECSEKVÖLGYE SPORTKÖR néven, köszönhető néhány labdarúgást szerető sportolónak és szurkolónak.

Rózsahegyi Tibor edző irányítása alatt 1979-ben bajnokságot nyert a csapat, de anyagi forrás hiányában Pellérdek adják át az indulás jogát egy osztállyal feljebb.

Keszler Matyi bácsi 1984-1992 között - kis megszakítással - az NB1-es tapasztalatait kamatoztatva taníttatta sportolóinkat a labdarúgás fortélyaira, és munkájával nagyban hozzájárult egyesületnél a folyamatos sportélethez.

1993-ban Reith József vezetésével a csapat, egy emlékeztető hosszúhetényi meccsen ünnepelte aranyérmét, és került egy osztállyal feljebb.

A csapatunk rövid ideig szerepelt a megye III-ban, de 2001-2013-ig a megye II-ben, majd a megye III-ban indult.

Krum István 1996 és 2008 között sportköri elnök, 1984-től mint szakosztályvezető, szertáros, edző, (mindenes) nagyon sokat tett a Gyódi fociért, amelyet az Önkormányzat „Gyódért” Emlékérem kitüntetéssel ismert el. Jelenleg Horváth Tamás vezeti az Egyesületet, amelynek legfőbb támogatója Gyód Község Önkormányzata, amely így biztosítja közel ötven igazolt labdarúgónak a rendszeres sportoláshoz szükséges hátteret.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Minden igénylő számára biztosított a személyes gondoskodás igénybevétele. Házi gondozásban 2 rászoruló részesül, családsegítést változó számban veszi igénybe a lakosság. Kedvezményes étkeztetést 11-en igényeltek, nappali ellátás jelenleg nincs, 2018-ban egy idős személy kérte elhelyezését megyei idősek otthonába. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében 3 személynek kísérik figyelemmel az állapotát.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A település vonatkozásában nem releváns.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nem tapasztalható.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Az ellátó szolgálatok munkatársai az átlagosnál nagyobb figyelmet fordítanak a bármely szempontból hátrányos helyzetű családokra, személyekre, amely megnyilvánul a helyettük történő ügyintézésben, gyakoribb családlátogatásban, nevükben ellátások, segélyek kezdeményezésében is.

A közgyógyellátásra vonatkozó szabályozás szintén jelentősen változott az elmúlt években, megállapítása kikerült önkormányzati hatáskörből. A közgyógyellátásban részesülők havi gyógyszerköltsége többnyire lényegesen magasabb, mint amennyit e körben finanszíroznak, ezért az Önkormányzat – kérelem esetén – települési támogatás keretében járul hozzá a gyógyszerkiadásokhoz.

A településen nem működik népkonyha.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A közösségi programok szervezője az Önkormányzat, valamint intézménye az óvoda, illetve jelentős szerepet vállal a műsorok megrendelésében, konferálásában és finanszírozásában a Német

Nemzetiségi Önkormányzat. Közös szervezésükben kerül sor a minden év június hónap elején megrendezett „Sommerfest” és Gyódról Elszármazottak Találkozója, (Falunap) megrendezésére, ahol nívós előadóművészek, nemzetiségi táncsoportok kerülnek meghívásra. Hagyomány a helyi gyermekek aerobics csoportjának fellépése és az óvodások – iskolások műsora. Ugyancsak ők adnak műsort a karácsonyi ünnepségen, ahol a gyermekek és az idősek számára történik évek óta ajándécsomag átadása. Néhány éve jött létre a „Gyódiak Egymásért” kezdeményezés, melynek keretében öntevékenyen szervez a lakosság előadásokat, őket érdeklő egyéb programokat, illetve részt vesz az Önkormányzat vagy az intézmény által szervezett összejövetelek lebonyolításában. Gyódon élénk közösségi élet folyik, évenként megrendezik a Szent Mihály napi megemlékezést máglyagyújtással, a „Szülők – nevelők bálja”, a Sportbál ugyancsak jó alkalom a közösség találkozására. A modern, felújított Faluház biztosítja a különböző lakossági programok, ismeretterjesztő előadások, kisebbségi, egyesületi összejövetelek, asszonytorna, aerobics-csoport helyszínét.

A közösség – az itt élő németiség – eredetének felkutatása, a település történetének és egyes családok múltjának bemutatása, a nemzetiségi hagyományok megtartása érdekében – Önkormányzati megrendelésre – a két fontos dokumentum született. Rózsahegyi Regál István kutató munkáját foglalja össze a 2007-ben kiadott két nyelven íródott: „Gyód község története” majd néhány év múlva a gyódi családfákat bemutató kötet. Gazdag, igényes fényképes melléklettel illusztrálja a község múltját, régi megjelenését, az építészeti jellegzetességeket viselő házakat, valamint a község jelenét, bemutatva az újonnan épült közösségi épületeket, parkot, a megújult óvoda-iskolát, templomot, ravatalozót, sportlétesítményeket. A Gyódi Családkönyv ugyancsak fényképekkel illusztrálja a tősgyökeres gyódi családok leszármazási vonalát napjainkig.

A lakosság tájékoztatása érdekében a közérdeklődésre számot tartó eseményekről, testületi ülésekről, sporteseményekről a „Gyódi Szemle” c. havi kiadványt juttatják el minden családhoz. A www.gyod.hu honlapról szintén minden aktuális információ beszerezhető.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	223	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Községünk etnikai konfliktusoktól mentes. A közösségi együttélés ajánlott szabályairól az Önkormányzat rendeletet alkotott, melynek körében szabályozta a nyílttéri avar-égetést, és egyéb, a zavartalan szomszédi-lakossági kapcsolatokat elősegítő magatartásformákat. Az ajánlott normák a helyi írott kiadványokban is megjelennek, a lakosság többsége egyetért velük, és alkalmazza, betartja azokat.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Nem jellemző. Élelmiszer-csomagok a Katolikus Karitástól érkeznek néhány családnak, illetve a kistérség családsegítő szolgálat nyújt segítséget, szükség esetén ruha-adományt.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A Német Nemzetiségi Önkormányzat nemcsak programok megvalósításával és finanszírozásával, hanem német nyelvterületre szervezett kirándulásokkal is gazdagítja a közösségi életet.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakosságra az önszerveződés nem jellemző, de a települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok általi kezdeményezésekben aktívan szerepet vállalnak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Roma nemzetiségi önkormányzat a községben nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
munka nélkül lévők helyzete	közfoglalkoztatás

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A község lakossága – mint ahogy az öregedési index is mutatja – előregedő. A 0-2 éves korcsoportba tartozók aránya 1,88 %. A 0-14 évesek száma 115 fő (15,44 %), a nemek aránya a korcsoporton belül közel megegyezik. A 15-17 éves korcsoportba 25 fő (3,35 %) tartozik. Az állandó népesség 20,67 %-a tartozik a 18 év alatti korosztályba.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	370	375	745	49,66%	50,34%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			14	1,88%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	58	57	115	7,79%	7,65%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	12	13	25	1,61%	1,74%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Veszélyeztetett gyermek, aki olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult helyzetben van, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy megakadályozza.

A veszélyeztetett gyermekek száma a 2020. évi értékről (10 gyermek) 2022-es évre 9 főre csökkent.

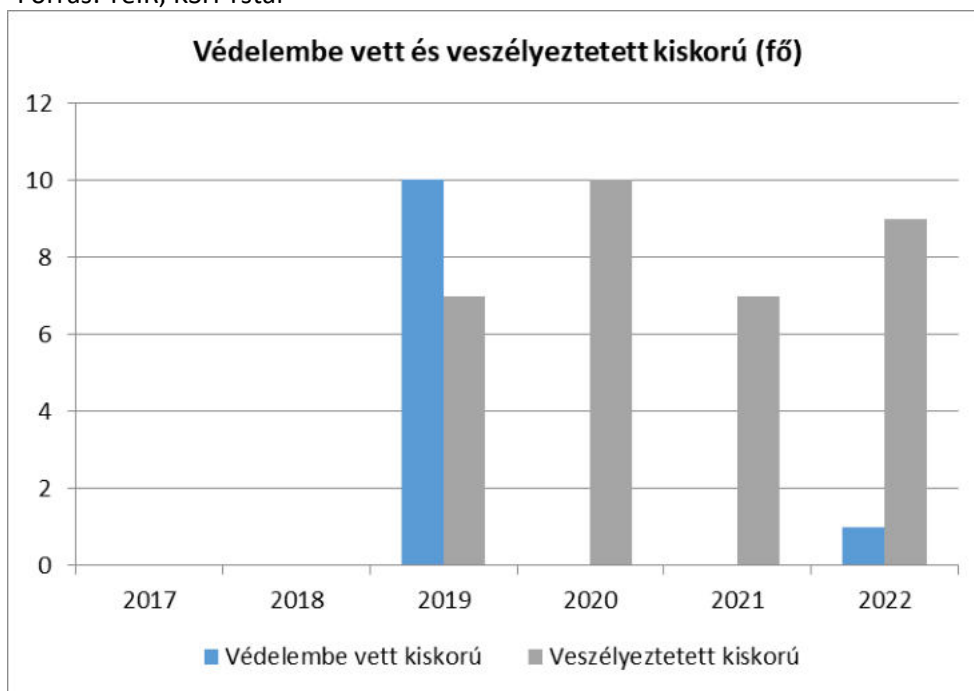
Veszélyeztetettséget elsősorban a szülők anyagi helyzetének romlása, munkanélkülisége, illetve nevelési problémák, a gyermek elhanyagoltsága okozza, az egészségügyi helyzet vagy lakhatási gondok jellemzően nem sorolhatók a veszélyeztető tényezők közé.

2022 évben a teljes gyermeklakosság 5,84 %-a tartozott a veszélyeztetett kiskorú gyermekek közé.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszűntetése érdekében a gyermek védelembevételére a gyermekjóléti szolgálat, gyermekintézmény, védőnő tehet javaslatot a Gyámhatóság felé. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a Gyámhivatal a gyermeket védelembe veszi.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	10	7
2020	0	10
2021	0	7
2022	1	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

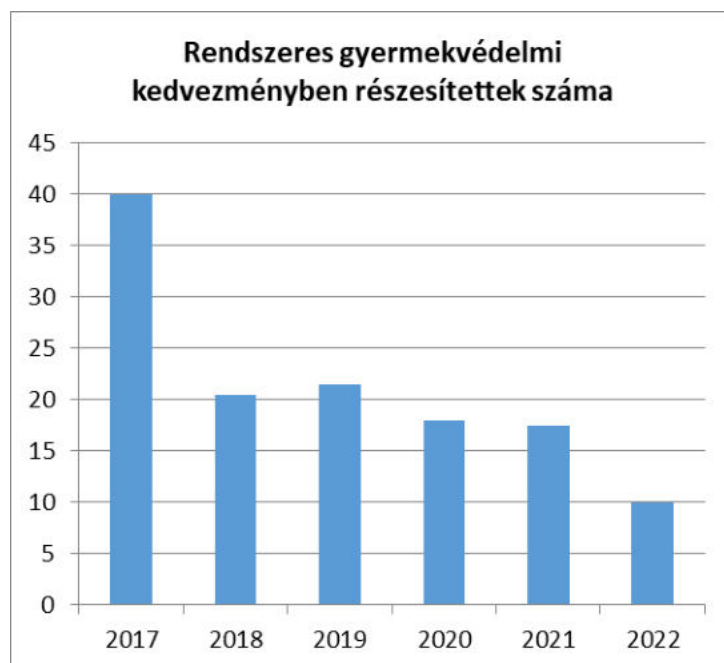

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

A gyermekvédelmi törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén a Gyámhivatal rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet, valamint egyéb, rászorultságot megalapozó körülmények vizsgálatára is. A kedvezményezettek – egyéb jogosultságok mellett – évente két alkalommal 6.000, - Ft anyagi támogatásban is részesülnek.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	40
2018	21
2019	22
2020	18
2021	18
2022	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

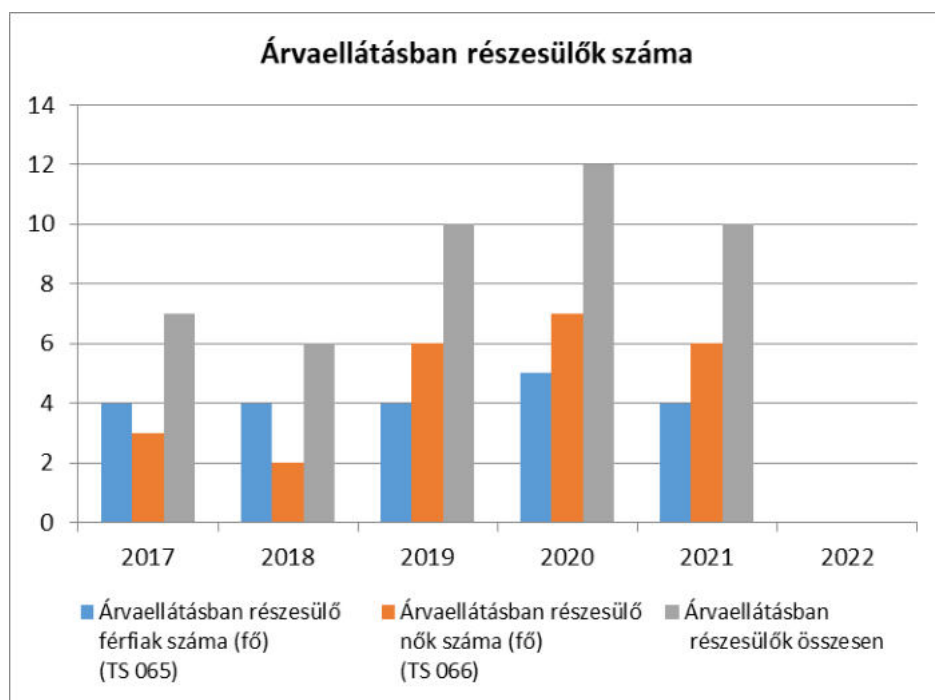
Helyi juttatásként gyermekekre tekintettel folyósított települési támogatással tud az Önkormányzat segíteni a rászorultakon. Az önkormányzat óvodai- és iskolakezdési támogatásban részesíti azon gyermekeket, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg 171 000,- Ft-ot.

Minden 14 év alatti gyermeket Mikulás-csomaggal ajándékozik meg az Önkormányzat. A felsőoktatásban tanuló fiatalokat a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj Pályázathoz nyújtott önkormányzati támogatással segítik.

Az alábbi táblázat az elmúlt 5 évre levetítve azt mutatja, hogy az árvaellátásban részesülő gyermekek száma növekedést mutat. Ennek oka lehet a SARS-Covid-2 világjárvány következtében félárván árván maradt gyermek számának megnövekedése. Oka lehet még a gyermekvállalás kitolódása. Míg korábban 20-25 évesen gyermeket vállaltak a családok, addig ez a kor kitolódik 35-40 éves korra. Ebből adódóan a szülők egészségügyi állapota is rosszabb így magasabb a kockázata a halálozásnak, aminek köszönhetően a gyermekek árván vagy félárván maradnak.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	4	3	7
2018	4	2	6
2019	4	6	10
2020	5	7	12
2021	4	6	10
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Szociális rászorultság alapján ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésben részesülnek – központi intézkedés alapján – az oktatási-nevelési intézménybe járó gyermekek.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem magyar állampolgár gyermek a községben nem él.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen nem releváns.

4.2 Szegregált, teletszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Szegregált, teletszerű környezet Gyódon nincs, egy hat gyermekes hátrányos helyzetű család él községünkben, a gyermekeket a Gyámhivatal védelembe vette, óvodáztatásukat, iskolai beilleszkedésüket rendszeresen figyelemmel kíséri a családgondozó. Lakáskörülményeiket a védelembe vétellel kapcsolatos intézkedések hatására családi segítséggel megfelelő szintre hozták, rokonaik is segítik őket.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A szociális alap- és szakellátáshoz kapcsolódó szempontok érvényesítése, a gyermek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület, hanem minden a gyermekkel kapcsolatba kerülő ellátórendszer jelzése szükséges a probléma megközelítésében és megoldásában. A definiált veszélyeztetettség gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. Szakemberek véleménye szerint igen nagy a látencia a gyermekek bántalmazásában, zaklatásában a gyerek és /vagy szülő alkohol- vagy drogfogyasztása kapcsán. A településen jól működik a jelzőrendszer, szomszédok is gyakran hívják fel veszélyeztető körülményre a szakemberek figyelmét.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői ellátás Pécs város védőnői szolgálata részeként működik, Pécs város kijelölt védőnői körzetén kívül az ellátott községek száma: 1. A védőnő a hátrányos helyzetű kisgyermek fejlődését fokozott figyelemmel kíséri, érdekükben az Önkormányzatnál, illetve a megfelelő intézményeknél – szükség esetén - intézkedést kezdeményez. Betöltetlen védőnői státusz nincs. Az óvoda szoros kapcsolatot tart fenn a védőnővel, aki nem csak otthon, családi légkörben kíséri figyelemmel a kicsik fejlődését, hanem nyomon követi többek között a gyerekek beilleszkedését a közösségbe, a szociális fejlettségüket, a társas kapcsolataikat.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekorvosi ellátás szintén Pécs központtal történik, a pécsi Krisztina téri orvosi rendelőben minden nap változó délelőtt-délutáni rendelésen elérhető. A kisgyermekes családok gyakran élnek a szabad orvosválasztás jogával, nemcsak a körzetet ellátó szakorvost veszik igénybe. A házi gyermek szakorvos feladatát vállalkozásban látja el, betöltetlen gyermekorvosi állás nincs. Szakorvosi ellátás a Pécsi Egyesített Egészségügyi Intézmények gyermekszakrendelésein, illetve a Pécsi Tudományegyetem Gyermekklinikáján elérhető 3 km. távolságban. Gyermekellátási ügyelet a pécsi kistérségi ügyeleti rendszer keretében megoldott.

Az óvodás gyermek háziorvosa, Dr. Sas Yvette folyamatosan figyelemmel kíséri, ellenőrzi, javaslataival segíti, hogy a gyermekek az életkoruknak megfelelő testi és szellemi fejlettséget érjenek el.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek

	szolgálatok száma (TS 107)	száma (TS 106)	(TS 108)		száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Korai fejlesztésben részesülő korcsoportos gyermekek száma 2 fő a szülők rendszeresen viszik őket az állapotnak megfelelő foglalkozásra, kontrollra. Óvodai- általános iskolai ellátásuk integráltan történik, az értelmileg sérültek az Éltes Mátyás Iskolaközpontba járnak. Beiskolázásukra a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság (Pécs, Egyetem u. 6.) ad szakvéleményt.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátást a Pécsi Agglomerációs Társulás Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat végzi. Családsegítő munkatársa a pécsi területén kívül Keszű, Gyód, Kökény községeket is ellátja. Rendszeresen látogatja a veszélyeztetett családokat, kapcsolatot tart az óvodákkal, iskolákkal, egyéb intézményekkel. A helyi gyámhatósággal napi kapcsolatban van, kölcsönösen tájékoztatják egymást az aktualitásokról. A Szolgálat a helyben végzett munkáról évente beszámol a Képviselő-testületnek.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Gyódon bölcsőde nem működik, a bölcsődés korú gyermekek elhelyezése a Keszűi Bölcs Csibe Bölcsődében, illetve Pécs város bölcsődéiben történik.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	n.a.
2020	0	n.a.
2021	0	n.a.
2022	0	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

2013. évi közigazgatási változásokig a jegyző – mint helyi gyámhatóság végezte a gyermekvédelem hatósági feladatait, ezt követően a feladatok a Járási Hivatalhoz kerültek.

A gyermekvédelem szervei: a gyermekorvos – védőnő – bölcsőde – óvoda – iskola – gyámhatóság – gyermekjóléti szolgálat - gyermekvédelmi intézmények – együttműködése jó, tájékoztatják egymást a feltárt problémáról. A Gyámhatóság által a jegyző megkeresése általában környezettanulmány készítésére és egyéb kisebb jelentőségű ügyek esetén történik.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A gyermekjóléti szolgálat közreműködésével megoldott.

Családsegítő-és Gyermekjóléti Szolgálat

A központok a veszélyeztetett helyzetbe került felnőttek és a kiskorú gyermekek részére nyújtanak többirányú segítséget. Önkéntesen vagy szakmai ajánlást követően is igénybe lehet venni a Családsegítő-és Gyermekjóléti Szolgálat segítségét.

A központok rendelkezésre állnak például:

- ingyenes Jogsegéd Szolgálat
- pszichológus
- tanácsadás területén is.

Az Otthon Segítünk Alapítvány (OSA) Pécsen 2003. óta működik, kisgyermekes családoknak - ahol legalább egy iskolás kor alatti gyermeket nevelnek - nyújt laikus, baráti, szülői tapasztalaton alapuló segítséget, heti 1x 2-3 órában, általában 3 hónapig, amely a problémától függően lehet hosszabb is.

Céljuk a nagyobb problémák megelőzése, a szülői szerepben való megerősítés. Az önkéntesek 10 hetes felkészítő tanfolyamon vesznek részt, melynek elvégzése után látogathatják csak a segítséget kérő családokat.

Az Otthon Segítünk Szolgálat egy, a kisgyermekes családok számára a régi, jól működő nagy családok mintájára nyújt segítséget a magukra maradt, elbizonytalanodott, vagy egyszerűen csak megfáradt családoknak. A szolgálatban önkéntesek dolgoznak, akik maguk is szülők, nagyszülők, s egy ingyenes felkészítő tréning után otthonukban látogatják a segítséget kérő családokat heti rendszerességgel, előre megbeszélt időben, meghatározott feladatra, két-három hónapon keresztül – gyakorlati segítséget, megértést és derűt ajándékozva a családnak. Céljuk, hogy megelőzzék a komolyabb bajok (szorongás, depresszió, a család széthullása) kialakulását, és hogy a családok a mélyponton átlendülve megerősödjenek, talpra álljanak.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A gyermekkorú lakosság tekintetében elsősorban az óvodák, iskolák szervezik a napi programokat. Helyben 2 db játszótér látogatható szabadidős programok céljából, valamint az óvoda-iskola udvarán lévő játszótéren is eltölthetik a szüneteket a gyerekek. A Faluház ad helyet a szervezett programoknak, Falunapon légvár, arcfestés, kézműves műhely, játékkészítés várja a gyerekeket. Az óvodában a gyerekek ősszel és tavasszal fogászati szűréseken vesznek részt, melyet a körzeti gyermekfogász végez 14 éves korig térítésmentesen.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekek étkeztetése a Pellérdi Potyka vendéglőből történik, amelyet kiszállítanak és a helyi melegítőkonyháról kerül a gyerekek asztalára. Az óvodában hetenként gyümölcsnapot tartanak, mely a gyerekek egészséges életmódra való nevelésének egyik fontos pillére, a helyes táplálkozási szokások kialakítását szeretnék ezzel a gyerekekben tudatosítani.

Az Intézményekben a jogszabályoknak megfelelően biztosítják a 100 %-os, illetve 50 %-os étkezési kedvezményt, jelenleg csak 100 %-os kedvezményezettjük van, valamint az iskolában az ingyenes tankönyvet. Panasz, észrevétel, intézkedést igénylő eset önkormányzatunkhoz nem érkezett.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Mind az önkormányzat, mind a nemzetiségi önkormányzat egyaránt rendeznek gyermekprogramokat, amelyeken hátrányos és nem hátrányos helyzetű, valamint eltérő kultúrájú gyermekek is részt vehetnek. A német nemzetiségi és a települési önkormányzat együttesen minden évben megrendez a gyereknapot, illetve a falunapot, gyermekprogramokkal is várják a gyermekcsoportokat.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Nincs információnk hátrányos megkülönböztetésről.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nagyobb odafigyelés tapasztalható a hátrányos helyzetűekkel szemben. Szülők számára úgy a gyermekjóléti szolgálat családsegítője, mint a közös hivatal ügyintézői részletesebb tájékoztatást adnak, segítenek a kérelmek megfogalmazásában, illetve kitöltik a szükséges nyomtatványokat. Segítséget nyújtanak az egyes szolgálatok elérésében, helyettük telefonon megkeresik a közszolgáltatókat, a magukat kifejezni nem tudók érdekében tárgyalnak. A szülők számára nyújtott segítséggel a gyermekeken is segítenek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet igazolását a községben az elmúlt években nem kezdeményezték a szülők. A sajátos nevelési igényű gyermekek részben integrált óvodai, iskolai keretek között kapnak ellátást, helyben nincs sajátos nevelést igénylő gyermek, illetve az

értelmileg sérültek az Éltés Mátyás Iskolaközpontba járnak. Beiskolázási, tanulási nehézséggel egy gyermek küzd. Az Önkormányzat települési támogatással segíti a családokat, szülőket.

1996 óta Gyód Község központjában, családi környezetben, a falu "ékszerdobozaként" működik 25 férőhelyes, egycsoportos, német nemzetiségi intézmény. 2 óvónő. 1 pedagógus asszisztens, egy dajka és egy kisegítő foglalkozik nap, mint nap a gyermekekkel. A 2017/2018-as nevelési évben 28 kisgyermek látogatja a csoportot. A gyerekek főként gyódi lakosok, de minden évben akad néhány bejáró gyermek a szomszédos Keszű községből és Pécs városból is.

Programjuk a gyermekek számára önfeledt, boldog gyermekkort jelent, amelyben:

- kedvük, igényeik, elképzeléseik, vágyaik szerint játszhatnak, mozoghatnak
- átélhetik a mesék, versek szárnyaló világát, bábozhatnak, dramatizálhatnak
- átérezhetik a hagyományok üzenetét
- nap mint nap változatos színes élményeket szerezhetnek önmagukról, barátaikról, a segítő, befogadó, elfogadó felnőttek jelenlétéről, a közösségről, az őket körülvevő világról, a természet csodáiról, számok, mennyiségek birodalmáról
- megismerkednek a környezetvédelem alapjaival
- tudásukat önmaguk szerzik meg, maguk fejtik meg, és cselekvésen keresztül sajátítják el, s képesek alkalmazni
- játszva tanulhatnak egymástól és a felnőttektől
- a kérdéseiket bátran, nyíltan megfogalmazhatják
- meg tapasztalják, hogy a megoldandó helyzeteknek számos megoldása lehetséges

Az óvodai nevelésük gyerekközpontú, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekednek. Minden gyermek külön egyéniség, igyekeznek a legjobb tudásuk szerint fejleszteni őket nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben. A kezdeményezések tervezésénél a gyermekek életkori sajátosságait, fejlettségi szintjüket veszik figyelembe. Napirendjükben a játék kiemelt szerepet kap, melyben vágyait, élményeit jeleníti meg, miközben sok fontos ismeretet, élményt, tapasztalatot szerez az őt körülvevő világról és közben észrevétlenül eléri arra a szintre, ahol már megkezdheti tanulmányait az iskola első osztályában. Vegyes életkorú a csoport, így tágabb lehetőség nyílik a gyerekekkel való egyéni bánásmódra, a differenciálásra és a szocializációs feladatok is könnyebben megvalósíthatók. A napot a gyerekek a mindennapos testneveléssel kezdik, melyet a tízórai után a kezdeményezések követnek. Napi szinten, játékosan ismertetik meg a gyermekekkel a német nyelvet nemzetiségi óvodapedagógus–Andi néni - segítségével. A gyerekeknek pénteken 08:30-09:00-ig a modern tánc megismerésére, megszerzésére, az alapok elsajátítására nyílik lehetőségük az óvoda keretein belül. A foglalkozásokat Horváth Tamás diplomás táncpedagógus tartja.

Udvaruk védett, tágas, megfelelő szintere a levegőn tartózkodásnak, udvari játéknak.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	30	0	0,00
2018	28	0	0,00
2019	30	0	0,00
2020	29	0	0,00
2021	32	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A KLIK fenntartásában és üzemeltetésében működő Pellérdi Általános Iskola intézmény három telephelyén, Görcsönyben, Gyódon, Pellérden lát el köznevelési feladatot. A székhely településen 1-8. évfolyammal működő általános iskola, Görcsönyben 1-8. évfolyamos, Gyódon az alsó tagozatú (1-4 osztály) ellátást biztosító tagiskolaként dolgozik.

Az intézmény alapító okirat szerinti feladatai:

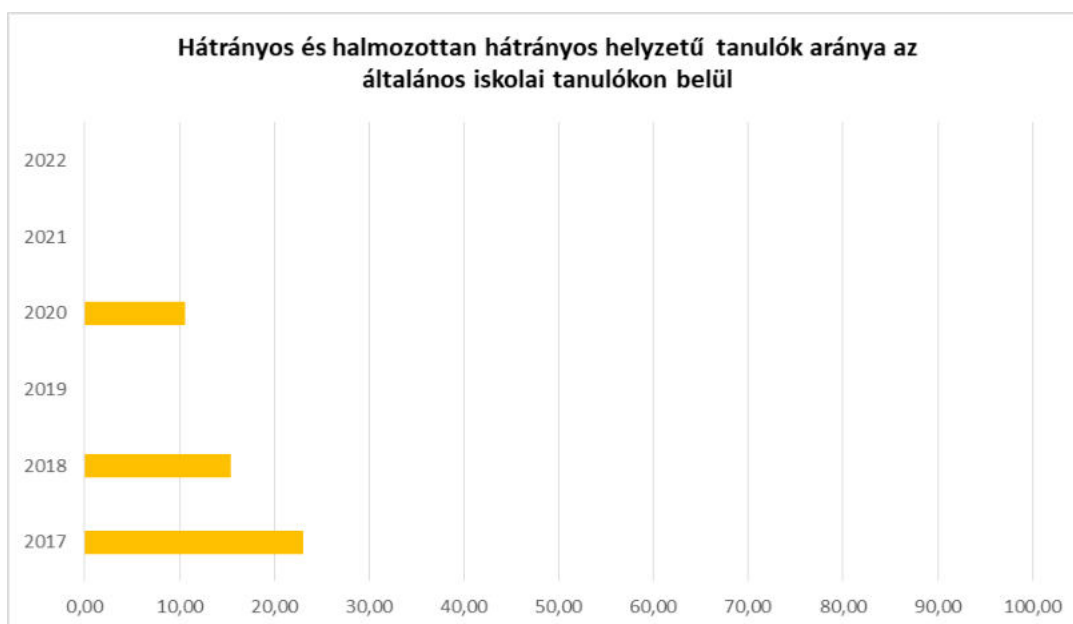
- kéttannyelvű német nemzetiségi óvodai ellátás;
- nappali rendszerű, általános műveltséget megalapozó német nemzetiségi iskolai oktatás;

- nem kötelező tanórai foglalkozások a közoktatási törvényben meghatározott mértékben (szakkörök);
- rendszeres egészségügyi felügyelet;
- tanulmányi, kulturális és sportversenyek rendezése, szervezése;
- iskolai sportkör, diákkör;
- napközis és tanulószobai ellátás;
- összevont könyvtári tevékenység (iskolai és községi könyvtári) szolgáltatás;

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	3	23,08
2018	n.a.	2	15,38
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	2	10,53
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	3	0
2021	3	0
2022	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Ezek a szolgáltatások biztosítva vannak azokban az intézményekben, ahova a szülők viszik gyermekeiket.

Minden évben nagy gondot fordítanak a helyi óvodában a nagycsoportosok logopédiai és szükség esetén iskolaérettségi felméréseire, mely térítésmentes és helyben végzi el a szakképzett logopédus, fejlesztőpedagógus ill. pszichológus. A logopédiai foglalkozások péntekenként vannak.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

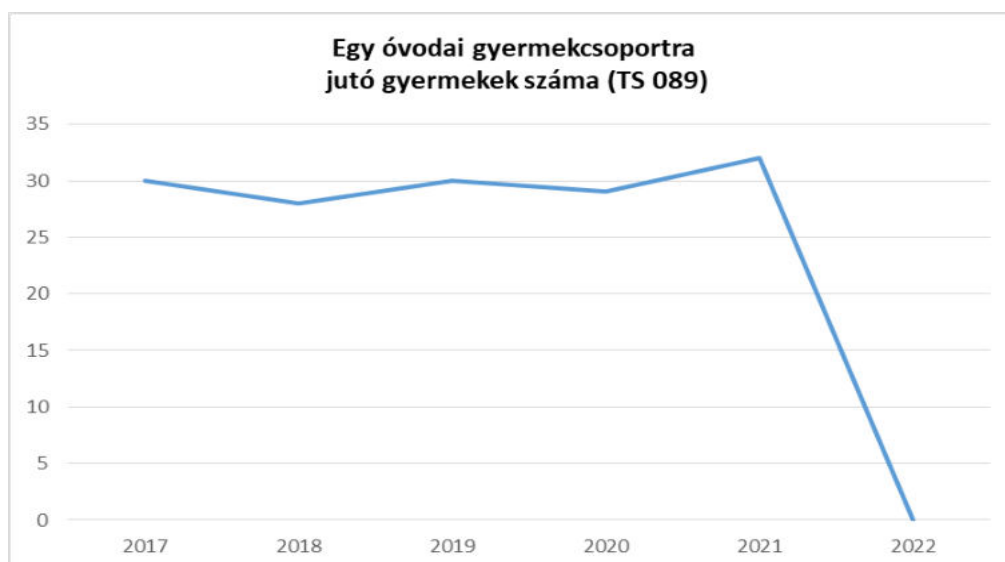
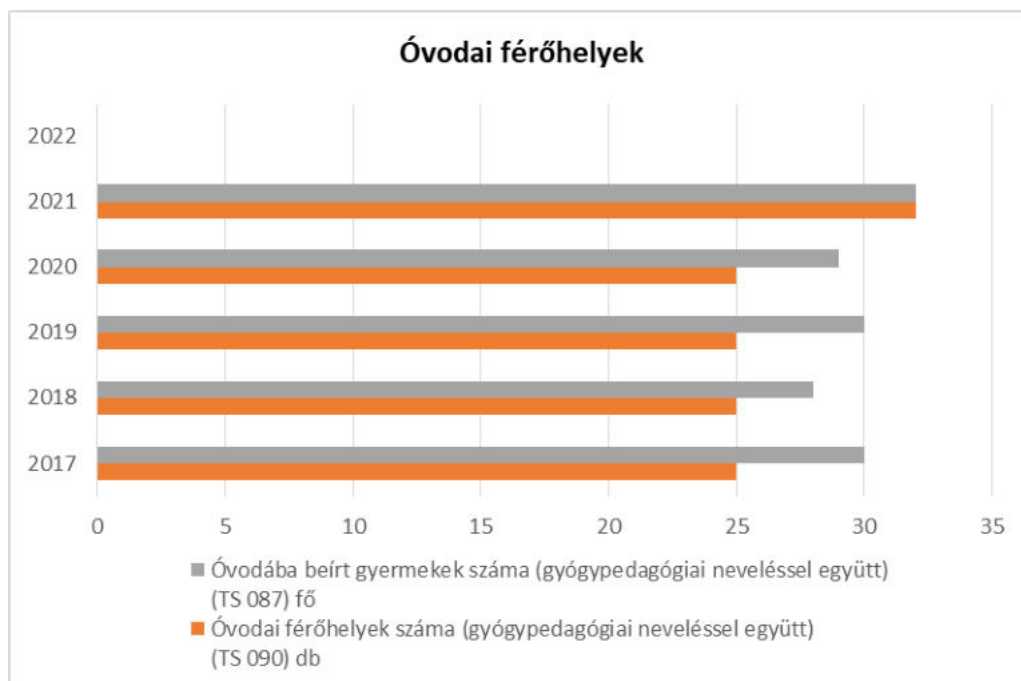
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		3
Óvodai férőhelyek száma		25
Óvodai csoportok száma		1
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		06-17 óráig
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		08.01-08.31.
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma (pedagógus asszisztens	1	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	1	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

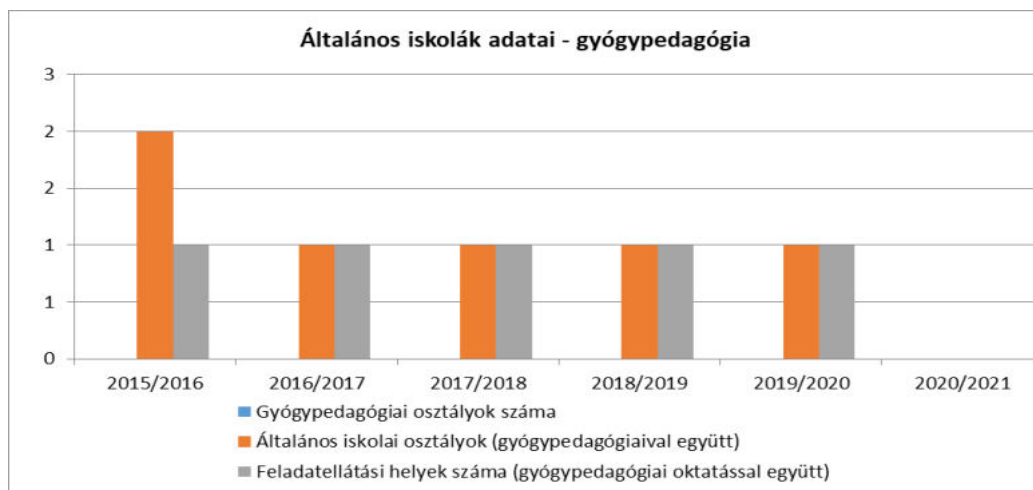
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	1	25	1	30	0	0	30
2018	n.a.	1	25	1	28	0	0	28
2019	n.a.	1	25	1	30	0	0	30
2020	n.a.	1	25	1	29	0	0	29
2021	n.a.	1	32	1	32	0	0	32
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	2	1	6,50	30,77
2018	0	1	1	13,00	30,77
2019	0	1	1	16,00	18,75
2020	0	1	1	19,00	36,84
2021	0	1	1	17,00	41,18
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Nincs tudomásunk róla, bejelentés nem érkezett.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések;

Nem rendelkezünk adatokkal. A gyermekek Pellérd és Pécs város intézményeiben tanulnak, az intézmények között az oktatás színvonalában eltérés nincs.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A rászorult családok rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, élelmiszer-csomag-juttatás esetén előnybe részesítésük, ingyenes „turkáló” szervezése, nyári gyermekétkeztetés, pályázati lehetőség esetén gyermekek számára reggeli-csomag biztosítása. Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szervezésében kirándulások, nyári táborozás. Helyben igénybe vehető szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségei közé a Faluházban működő ePont terme igénybevételi lehetősége is adott. A gyermekek – a gondnok felügyelete mellett – vehetik igénybe az internetet, játszhatnak számítógépes programokon.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
veszélyeztetett gyermekek körülményei	fokozott odafigyelés a családokra, gyermekekre

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi garanciái:

* Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális kulturális jog tekintetében.

* a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító irányelve,

* a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

* a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

A gyakorlatban az Eurostat adatai mást mutatnak, összeurópai szinten a nőt hátrányára 16 %-os a bérkülönbség. Baranyában ezen túl - nemektől függetlenül - az országos átlaghoz képest szakemberek szerint 20 %-os a bér elmaradás.

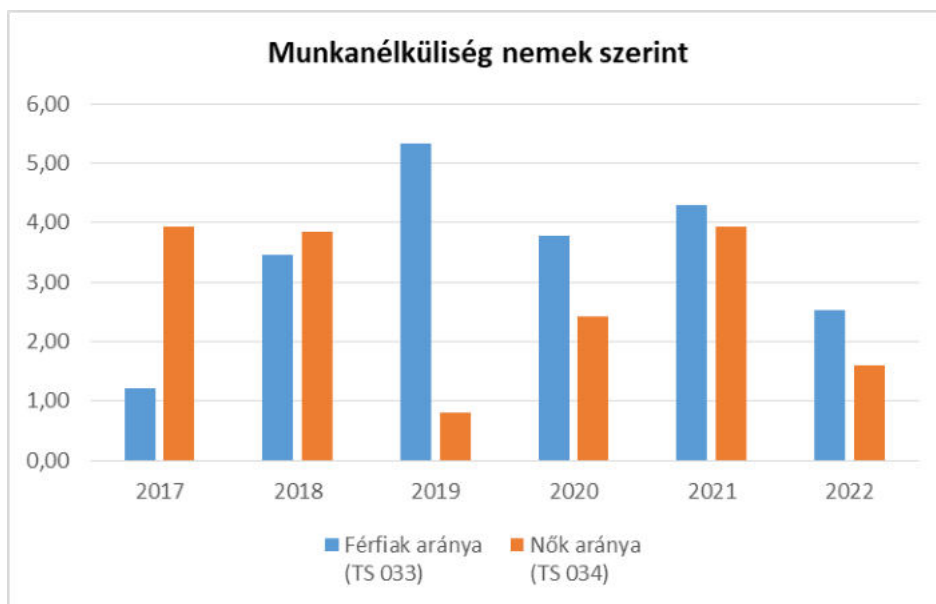
Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely szerint az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatottságát nagymértékben befolyásolja a hagyományos női szerepvállalás, a „háztartásbeli” státusz. Különösen falvakban volt gyakori, hogy a nők otthon maradtak a háztartás, illetve a háztáji gazdaság, ellátása feladataira. Ez a tendencia napjainkra minimálisra csökkent, inkább az idősebb korosztálynál tapasztalható, illetve átmenetileg, amíg ismételt munkát nem talál a munkavállalási korban lévő. A munka nélkül lévő nők számának és átlagának felére csökkenésében szerepet játszhat a 40 éves munkaviszonyt követő kedvezményes női nyugdíjazás lehetősége is.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	1,21	3,93	2,57%
2018	3,46	3,85	3,66%
2019	5,34	0,81	3,08%
2020	3,79	2,42	3,11%
2021	4,29	3,94	4,12%
2022	2,52	1,59	2,06%

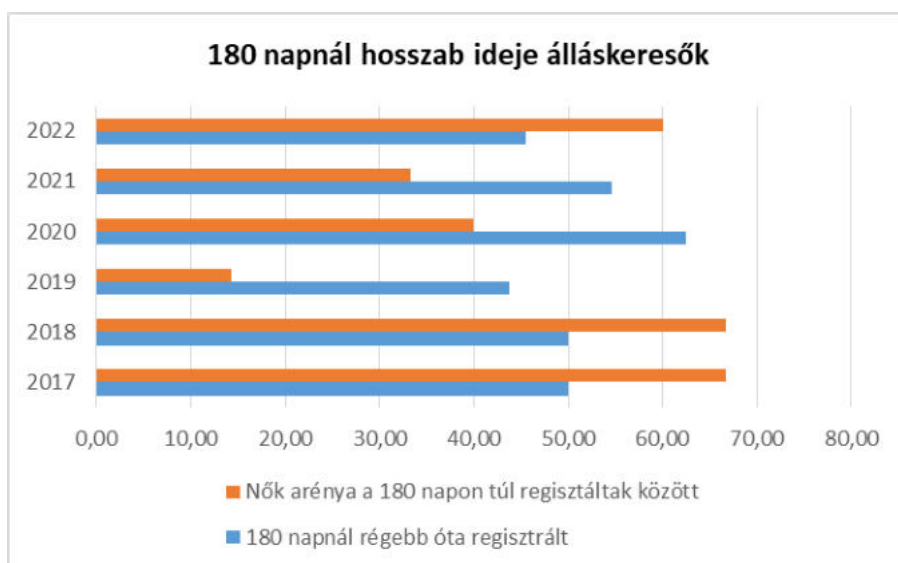
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	50	66,67
2018	50	66,67
2019	43,75	14,29
2020	62,5	40
2021	54,55	33,33
2022	45,45	60

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Tapasztalati adatok alapján megállapítható, hogy a nők aktívabbak, könnyebben vonhatók képzésbe a férfiaknál, vállalkozóbbak a foglalkoztatást segítő és képzési programokban való részvételkor.

Az Önkormányzat segítséget nyújt a képzésre alkalmas és azt vállaló nők felkutatásában, így pl. a takarítók képzése, vagy házi gondozó tanfolyam indítása esetén. A 2014. évi Start-munka programban pl. férfi nem jelentkezett, képzéssel vegyes foglalkoztatásra azonban 2 női résztvevő volt alap-kompetenciaképzésre.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az elhelyezkedési lehetőség alacsony iskolai végzettségű nők esetében többszörösen megnehezített. Közmunka-programba az Önkormányzat évről-évre bevonja az alacsony iskolai végzettségű nőket, közmunkában általában 2-4 női foglalkoztatott van. Lehetőséget nyújt a nők számára Gyód község kiterjedt zártkerti területén történő alkalmi munkavállalás a szőlőkötözésben, kerti munkákban.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők alacsonyabb bérezése az országos tendenciáknak megfelelő mértékű.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Községünkben óvoda és összevontan működő alsó tagozatos iskola működik, emellett Pécs város intézményrendszere biztosít a munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatásokat.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	n.a.
2020	0	n.a.
2021	0	n.a.
2022	0	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0

2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Pécs megfelelő intézményrendszerében biztosított. A védőnői szolgálat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét is szolgálja. A család és nővédelmi gondozást keretében biztosítják a gyermekvállalás optimális körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A születések számának csökkenés, illetve stagnálása Gyódon is megfigyelhető, az országos tendenciától, általánostól eltérő ok helyben nincs. Jellemző a fiatalok későbbi életkorban vállalt első gyermeke, illetve a második és többedik gyermek megszületésének hiánya. Az élve születések száma a 2012. évi 7 születésről 2016-ban 2-re csökkent, az élve születések és halálozások különbözete -2 volt.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távolságtartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető Törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Btk. különböző tényállásai vonatkoznak, pl. testi sértés, zaklatás, távoltartás.

A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyan ezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) a Btk. releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

E tárgyban büntető ítélet, illetve nyilvánosságra került családon belüli erőszak az elmúlt néhány évben községünkben nem volt.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Pécs Városban igénybe vehető a Támasz Alapítvány szolgáltatása, hajléktalan szállás, nappali melegedő, nők átmeneti szállása, a családsegítő szolgálat szolgáltatásai, gyermekek átmeneti otthona. Helyben e szolgáltatások nem érhetők el. A lehetséges érintettek körét az igénybe vehető szolgáltatásokról, a bekerülés lehetőségéről a családgondozó tájékoztatja.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők és férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdekeket. A Képviselő-testületnek a 2019-2024. évi ciklusban egy női képviselője van, az előző választási ciklusban is egy női képviselőt választottak. Női vezetője van a helybeli nevelési intézménynek is. A nők szerepvállalása a helyi közéletben átlagos intenzitású, szívesen és eredményesen vesznek részt a Falunapi főzőversenyen, közösségi programok szervezésében, lebonyolításában. Fontos közérdekű javaslatokat tesznek falufórumokon, közmeghallgatáson.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Kizárólagos helyi probléma nincs, az általános foglalkoztatási gondok, alulfizettség, a csonka családból eredő feszültségek, valamint az anyagi problémák helyben sem térnek el a bárhol tapasztalható trendektől.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
foglalkoztatási gondok	női munkavállalók közfoglalkoztatása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

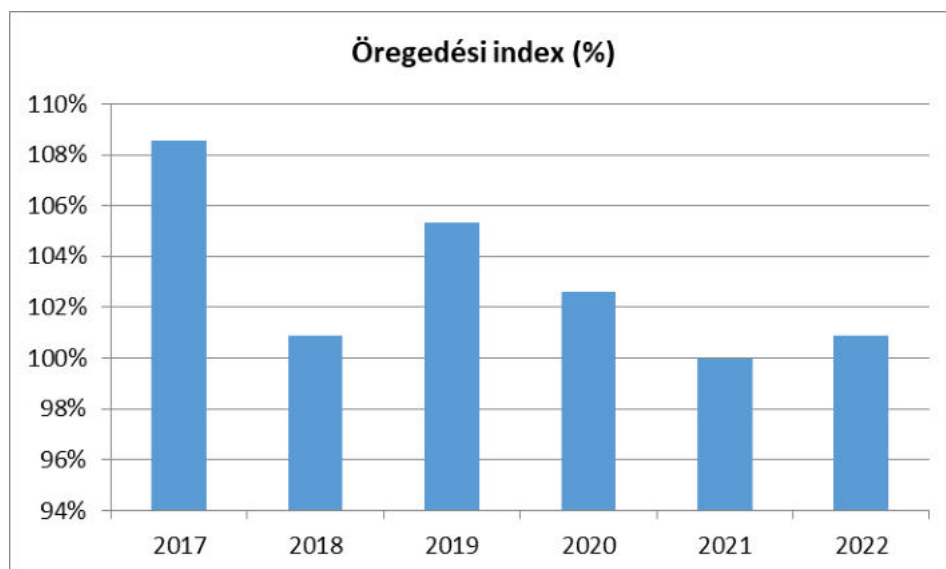
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A lakosság az elmúlt 20 év távlatában a községfejlesztés eredményeként beköltöző gyermekes családok letelepedésével dinamikusabban növekedett, az utóbbi öt évben 740 fő körül stabilizálódott. A 65 éven felüli korosztály össznépességen belüli aránya 2017-ben 15,30 % (114 fő) volt, amely

2022-re 15,70 %-ra (117 fő) növekedett. Az időskorú lakosság döntő többsége nyugdíjban részesül, időskorúak járadékára nézve nincs adat. Az időskorú népesség nemek szerinti megoszlását tekintve megállapítható, hogy míg 2017-ben a 65 év feletti férfiak száma 74 fő volt, ami 2021-ben is fennállt. Nők esetében a 2017-es 104 fő a vizsgálat időszakában kis mértékben változik.

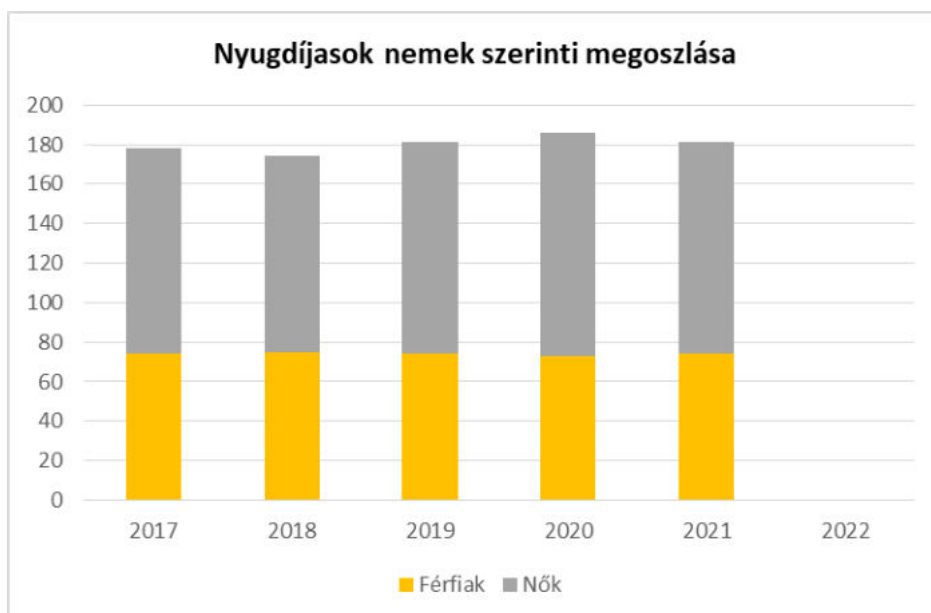
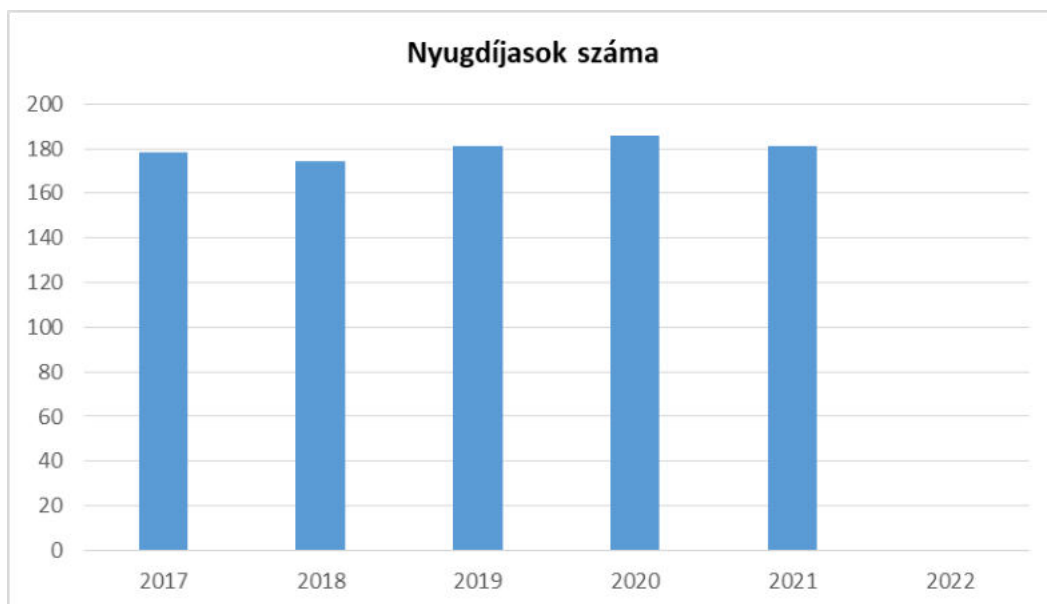
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	114	105	108,57%
2018	116	115	100,87%
2019	119	113	105,31%
2020	118	115	102,61%
2021	116	116	100,00%
2022	117	116	100,86%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	74	104	178
2018	75	99	174
2019	74	107	181
2020	73	113	186
2021	74	107	181
2022	n.a.	n.a.	-

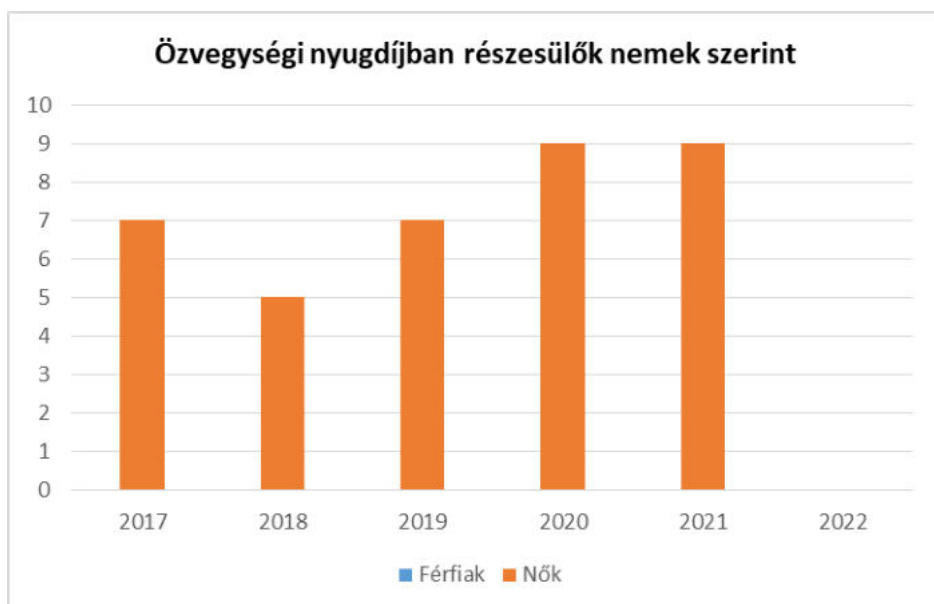
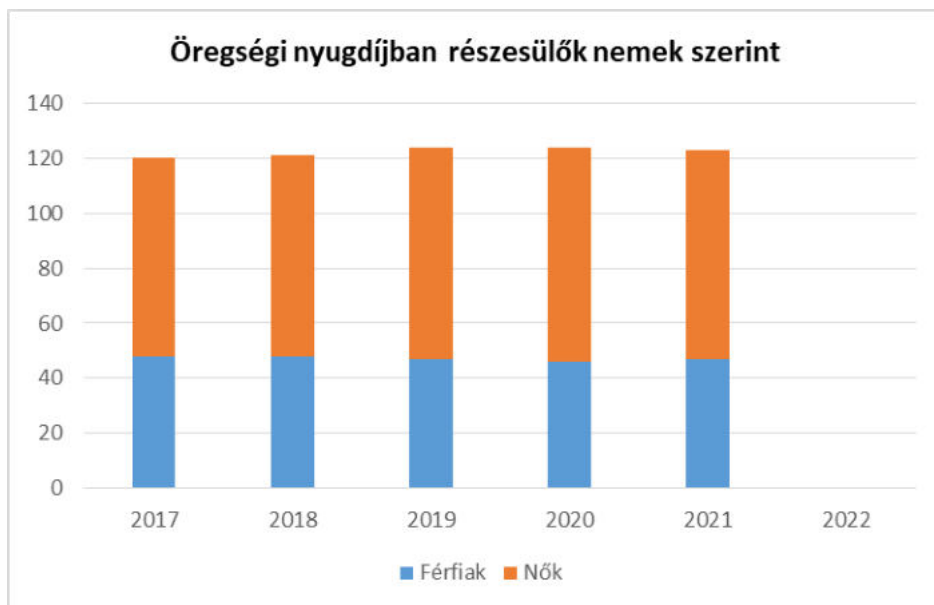
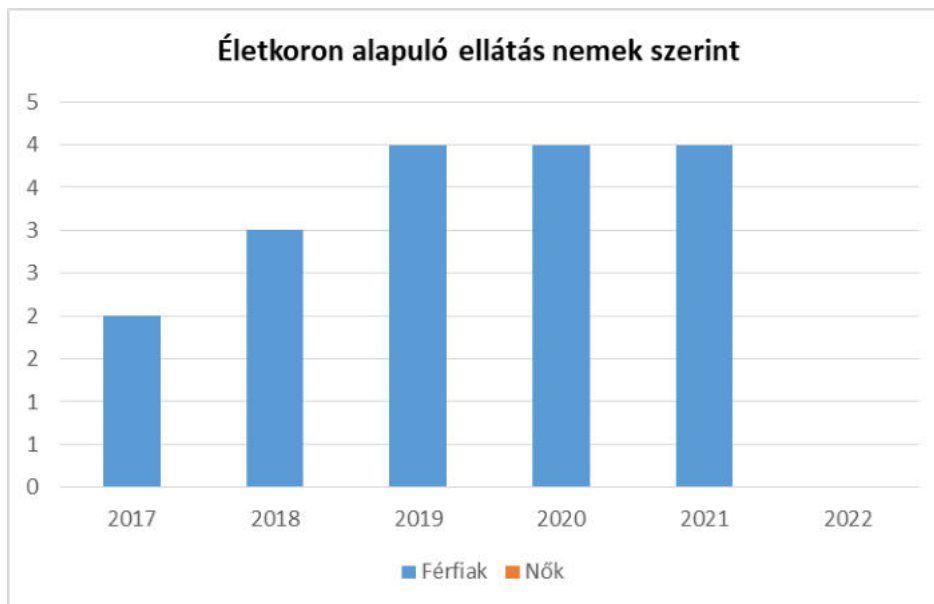
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	2	0	48	72	0	7	0
2018	3	0	48	73	0	5	0
2019	4	0	47	77	0	7	0
2020	4	0	46	78	0	9	0
2021	4	0	47	76	0	9	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Esetleges, jellemző a nem formális foglalkoztatottság keretében történő helybeni tevékenység (iparosnak besegítés, alkalmi munkák vállalása stb.) A kerttel, szőlőterülettel rendelkező családok idősebb nő tagjai közül sokan járnak piacozni árujukkal a pécsi vásárcsarnokba.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	12	18	16	16	22	11
41-45 év (TS 042)	Fő	4	6	2	4	2	1
	%	33,33%	33,33%	12,50%	25,00%	9,09%	9,09%
46-50 év (TS 043)	Fő	1	0	1	1	4	2
	%	8,33%	0,00%	6,25%	6,25%	18,18%	18,18%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	2	2	1	2	1
	%	16,67%	11,11%	12,50%	6,25%	9,09%	9,09%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	4	2	5	4	0
	%	25,00%	22,22%	12,50%	31,25%	18,18%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	0	0	0	0	2
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	18,18%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Nem jellemző.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Tekintettel a foglalkoztatás és a betölthető munkahelyek rendkívül szűkös voltára, a kérdés nem értékelhető.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével Önkormányzatunk segítséget nyújt a szociális rászorulókat részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásához, valamint egészségi állapotukból, mentális deficit vagy más okból származó problémáik megoldásában. A Pécs M.J. Város Esztergár Lajos Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítő munkatársa rendszeresen felkeresi otthonukban a támogatásra szorulókat, és közvetíti a megfelelő szolgálat, intézmény felé. A Kistérségi Szociális Alapszolgáltató Központ keretében a házi gondozás, jelzőrendszeres házi gondozás, étkeztetés, napközi ellátás valósul meg.

Ha életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatás keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak, helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában gondozzák. Gyódról elsősorban a legközelebb eső

Görcsöny- Keresztespusztai Idősek Otthona vagy Pécs város intézményei fogadják a beköltözést kérőket.

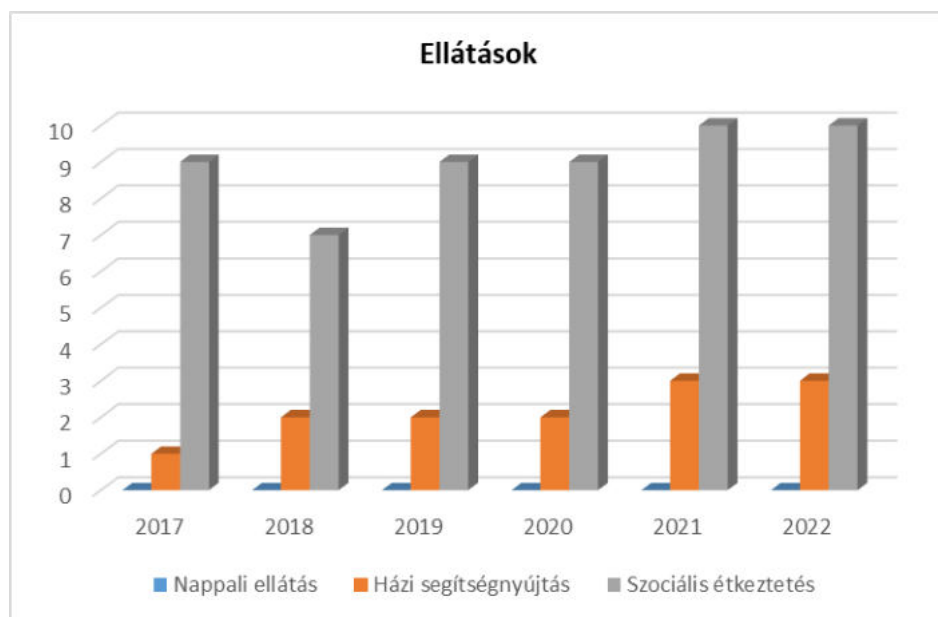
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Kéthetente helyben érhető el a háziorvosi rendelés, házi Pécs város szakrendelő-hálózata és fekvőbeteg ellátó intézményei a napi 14 autóbusz járatpárral könnyen megközelíthetők. Mentőszolgálat, betegszállítás megoldott, a szűrővizsgálatok részben a háziorvosi ellátás keretében, részben piaci alapon egészségügyi gazdasági társaságok által szervezeten rendszeresen történik. Érrendszeri, audiológiai szűrővizsgálat, szemészeti vizsgálat rendszeresen igénybe vehető térítési formában is.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	114	0	1	9
2018	116	0	2	7
2019	119	0	2	9
2020	118	0	2	9
2021	116	0	3	10
2022	117	0	3	10

Forrás: TelR, KSH

Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősebb korosztály – a fiatalabbakhoz hasonlóan a Faluház kulturális, közművelődési szolgáltatásait veheti igénybe. Kiállítások, tudományos és ismeretterjesztő előadásokon, kulturális programokon vehetnek részt. E programok keretében érvényesül az idősebb korosztály szabadidő eltöltésének lehetősége. A Faluház megközelítése akadálymentes, sajnos programjait még kevesen látogatják. Fontos közösség események a helyi sportpályán játszott labdarúgó mérkőzések, amelyeket az idősebbek is gyakran látogatnak.

c) idősök informatikai jártassága;

Nem jellemző, helyben – igény esetén - tanfolyam szervezése indokolt.

d) a generációk közötti programok.

A településen nem jellemző

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az Önkormányzat 60 év feletti lakosait minden év decemberében, karácsonyi ünnepi műsor keretében köszönti és ajándékozza meg, ahol az óvodások, iskolások nemzetiségi műsorával is kedveskedik lakóinak.

Ugyancsak hagyomány, hogy Díszpolgári vagy „Gyódért” Emlékplakett adományozásával emlékeznek meg azokról, akik sokat tettek a közösségért, körükben az idősebb generáció tagjainak elismerése dominál.

A településen különösen jelentős esemény az évente megrendezésre kerülő „Borverseny”, ahol a helyben termelt szőlőkből származó borokat mutatják be a szakértő zsűrinek a többnyire idősebb gazdáik. Az Önkormányzat a helyezetteket oklevéllel és serleggel jutalmazza. Ugyancsak időseket is érint a borszentelés, amelyre a karácsonyi ünnepeket követően szokott sor kerülni.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
számítógép-, internet-kezelés nehézségei	tanfolyam szervezése igény esetén

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

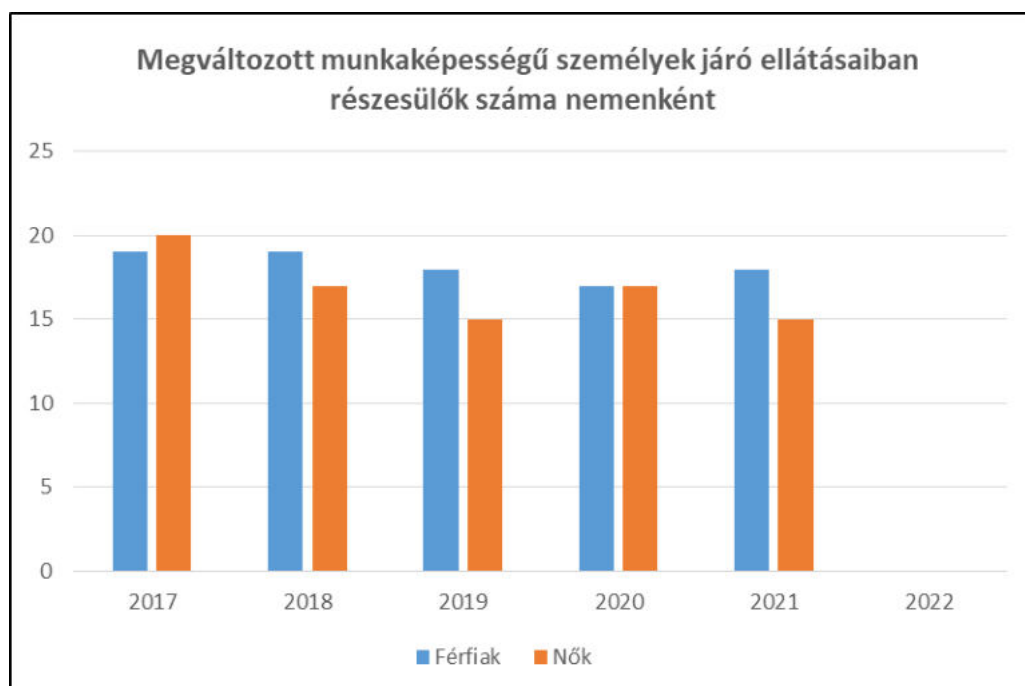
7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi, így különösen a látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben, vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A községben egy családban él értelmi fogyatékos, vak személy nincs, időskorú halláskárosodásban, illetve mozgáskorlátozottságban többen szenvednek,

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	19	20	39
2018	19	17	36
2019	18	15	33
2020	17	17	34
2021	18	15	33
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A Fot 15-16 §-a értelmében a fogyatékos személy – lehetőség szerint – integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. Gyód községben sincs ez másképp.

Munkaképes korú értelmében károsodott lakosainkat a pécsi Életminőség Fejlesztő Szolgáltatások Intézménye (Pécs, Endresz Gy.u. 21.) fogadja igény szerint. Érzékszervi fogyatékosok és mozgáskorlátozottak az érdekvédelmüket is ellátó megyei egyesületektől kaphatnak segítséget a foglalkoztatásban.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A Pécsi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül van lehetőség a továbbképzésre, közvetítésre, tanácsadásra.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Kizárólag a fogyatékoság miatt a foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok: néhány, főleg idős korral járó fogyatékos számára helyi intézmény, szolgáltatás nem szervezhető, de Pécs város intézményeit fogyatékos lakóink is igénybe vehetik. Többen élnek a mozgáskorlátozottak környezete akadálymentes átalakításához igényelhető támogatás felhasználásával, valamint a kedvezményes autóvásárlás lehetőségével.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jogszabályok a fogyatékkal élők számára plusz támogatásokat biztosítanak esélyegyenlőségük javítására.

Ellátási formák:

- fogyatékosági támogatás: a súlyos fogyatékosok személyek részére az esélyegyenlőséget segítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá állapotából eredő társadalmi hátrányok mérséklésére.
- rokkantsági járadék: aki 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné válik, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.
- közlekedési kedvezmény: a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményként gépjárműszerzési és átalakítási támogatásban részesíthetők.
- Parkolási igazolványra az a személy jogosult, aki:
 - o közlekedőképeségében súlyosan akadályozott,
 - o látási fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak, autistának, mozgásfogyatékosnak minősül,
 - o a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül.

|| Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakellátási formák:

- o szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

o szakosított ellátási formák: ápolást, gondozás nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A településen belül közlekedési akadályt jelenhetnek a domborzati viszonyok, az utak azonban teljeskörűen aszfaltozottak, a közintézményeink akadálymentesek.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A felnőtt háziorvosi ellátás minden második héten helyben biztosított a településen élők részére. Rehabilitációs ellátás legközelebb Pécsen érhető el.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A Faluház, az óvoda és iskola akadálymentes.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

Kulturális programokhoz a Faluház biztosít színteret jó megközelíthetőséggel, sportpályánk, parkjaink szintén jól megközelíthetőek, terepszintben helyezkednek el, a lakóépületek nagy része földszintes családi ház. Többen éltek az akadálymentesítési támogatás lehetőségével (rámpa, fürdőszobai kapaszkodók stb. építése) mozgáskorlátozott lakosaink közül.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az Önkormányzat – mint legnagyobb munkáltató – épületei akadálymentesek, magánmunkáltatók működése a községben nem jellemző.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Süllyesztett járdaszegély, rámpa – ahol szükséges – biztosított.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

Helyben nem áll rendelkezésre, Pécs város adekvát intézményeit veszik igénybe lakosaink.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Fokozott odafigyelés, személyre szabott segítségnyújtás hivatali ügyintézéskor, kérelmek megírásában való segítségnyújtás.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A településen nem releváns.

7.5 A fogyatékkal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nem releváns.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alulinformáltság a juttatások tekintetében	személyre szabott tájékoztatás

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
bel- és külterületi utak és járdák javítása	pályázati forrásból történő megvalósítás
temetői infrastruktúra fejlesztése	pályázati forrásból történő megvalósítás
elektronikus temetőnyilvántartás program fejlesztése	pályázati forrásból történő megvalósítás
óvodai játszótér fejlesztés, korszerűsítés	pályázati forrásból történő megvalósítás
kommunális eszközbeszerzés	pályázati forrásból történő megvalósítás
önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	pályázati forrásból történő megvalósítás
önkormányzati tulajdonú ingatlanok felújítása, korszerűsítése	pályázati forrásból történő megvalósítás

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Településünkön a már említett Mecsekvölgye Sportegyesület működik. Közösségi, kulturális tevékenységhez nyújt támogatást a „Gyóder” Alapítvány, valamint a Gyódiak Egymásért elnevezésű – kötetlen formában működő – csoportosulás.

A civil szervezetek tagjai személyes részvételükkel segítik a különbözői rendezvények szervezését.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Gyódon német nemzetiségi önkormányzat működik, a települési önkormányzattal kiemelkedően jó kapcsolatot ápolva. A Német Nemzetiségi Önkormányzat szervez nemzetiségi jellegű kulturális programokat a teljes lakosság számára. Német táncegyüttes, sramlizenekar fellépésének finanszírozásával, hagyományos nemzetiségi viseletet bemutató kiállítással ápolják a hagyományok őrzését. Anyagi hozzájárulással egészítik ki a „Sommerfest” és Gyódról Elszármazottak Találkozója programjait, valamint más közösségi rendezvényeire, illetve szerveznek német nyelvterületre óvodai-iskolai kirándulást.

Az Önkormányzat a helyi Egyházközség képviselőivel is szoros együttműködést alakított ki. A plébánia nagyrépostként szolgálatot teljesítő helyi papja a község köztisztletnek örvendő díszpolgára.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Szoros kapcsolat alakult ki a közös hivatalt fenntartó Keszü és Kőkény Községek Önkormányzataival. Keszü és Gyód község közös beruházásában készült el a két község szennyvízhálózat beruházása, valamint a vízhálózat II. betáplálásának megvalósulása a kőkényi hulladéklerakó projekt kapcsolódó beruházásaként. E beruházás teszi lehetővé, hogy a községek – a közmű birtokában - új lakóterületeket alakíthassanak ki.

A gyódi buszjárat Keszü községek át vezet, a lakosokat többirányú kapcsolat fűzi össze, postahivatal is csak Keszüben működik. Gyód és Keszü intézményfenntartó társulás keretében működteti a gyódi óvodát. Mindez közelebb hozza egymáshoz a települések lakosságát, egymás közösségi rendezvényeit látogatva jobban megismerik lakosaink mikro - környezetük településeit. Gyód polgármestere aktívan részt vesz a Pécsi Többcélú Agglomerációs Társulat munkájában is.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Német Nemzetiségi Önkormányzat – a szinte teljeskörűen német gyökerekkel rendelkező – lakosság képviselőjét látja el nemzetiségi kulturális ügyekben. Magas színvonalon végzi a helyi németiség kulturális hagyományainak őrzését, érdekeik érvényesítését. Munkájukban nem tesznek különbséget az esélyegyenlőségi és egyéb lakossági csoportok között, diszkriminációt nem alkalmaznak.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Értelemszerűen, esetenként egy-egy személy vonatkozásában valósul meg.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nem releváns.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az esélyegyenlőségi program előkészítésekor nagy figyelmet fordítottunk a minél pontosabb adatgyűjtésre, amely során a nemzetiségi önkormányzatot, az ellátó intézményeket, védőnőt, családsegítőket és a helyi egyesületeket is bevontuk. Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere a személyes megbeszélésre, kapcsolattartásra épült, nemcsak az adatgyűjtésben, hanem az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárásában, valamint az elkészült dokumentum véleményezésében.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A település működtet HEP fórumot.

A program készítésében érintett célcsoportokkal kapcsolatos nemzetiségi önkormányzat, egyesület képviselőivel a programot megismertettük, véleményüket, észrevételeiket a tervezetbe beépítettük. Az elkészült program részben Gyód Község Önkormányzata honlapján www.gyod.hu címen, illetve a Keszüi Közös Önkormányzati Hivatalban – ügyfélfogadási időben – megtekinthető, így a lakosság hozzáférése biztosított az esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerése és megvalósítása terén.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliség	Közfoglalkoztatás pályázati lehetőség esetén
Gyermekek	szűnidei programok hiánya	a Faluházban programok szervezése
Idősek	számítógép-, internet-kezelés nehézségei	tanfolyam szervezése jelentkezők esetén
Nők	foglalkoztatási gondok	női munkavállalók közfoglalkoztatása
Fogyatékkal élők	alulinformáltság a juttatások tekintetében	személyre szabott tájékoztatás
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	- bel- és külterületi utak és járdák javítása - temetői infrastruktúra fejlesztése - elektronikus temetőnyilvántartás program fejlesztése - óvodai játszótér fejlesztés, korszerűsítés - kommunális eszközbeszerzés - önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése - önkormányzati tulajdonú ingatlanok felújítása, korszerűsítése	nyertes pályázati forrásból történő megvalósítás

Jövőképünk

Optimista jövő szemlélettel tekintve olyan településen kívánunk élni, ahol folyamatosan csökken a hátrányos helyzetűek száma, növekszik a létbiztonság, megvalósul a romák integrációja, mivel

beilleszkedtek, elfogadva a többségi társadalmi normákat. Szeretnénk, ha közösségben – az egyének szintjén sem – lenne diszkrimináció, mindenki tekintettel lenne környezete tisztaságára, kulturáltságára, mások jogos érdekeire és azt tiszteletben tartanák.

Jó lenne, ha csökkennének az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal szemben a általánosító előítéletek, minden embert saját adottságai, tulajdonságai, életútja szerint értékelnének, nem pedig megcsontosodott közösségi sztereotípiák mentén.

Fontos számunka, hogy a mélyszegénységben élők száma csökkenjen, mindenki találjon képességeinek, végzettségének megfelelő munkát, amelynek bérezése elég legyen a megélhetéshez.

Kiemelt célunknak tarjuk, hogy a gyermekek egészséges környezetben, nyugodt családi körülmények között éljenek. Nevelésük – oktatásuk során elsajátítsák és betartsák a viselkedési szabályokat, versenyképes tudást szerezzenek iskoláztatásuk során és ne elégedjenek meg az alapszintű végzettséggel. Cél, hogy helyben biztosítsuk számukra a szünidő értelmes eltöltését, a közös játék, sport lehetőségét. A programok szervezésében a Gyód és Keszü Községek Általános Művelődési Központja vállal nagy szerepet.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök helyzetére, problémáik megoldásában segítséget nyújtunk pénzübeli és természetbeni támogatásokkal. Idejük kulturált és hasznos eltöltése érdekében a Községi Házban szervezünk rendszeres programokat. A Gyódiak Egymásért kezdeményezés is főleg az idősekre koncentrál, saját szervezésű kirándulásaikhoz, programjaikhoz az Önkormányzat is hozzájárul.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az élet minden területén az egyenlő esélyek, egyenlő bánásmód alkalmazását, a hátrányos megkülönböztetés Alaptörvénybe ütköző tilalmának betartását, a családon belüli erőszak szankcionálását. Fontos lenne a női részmunkaidő- vállalás munkahelyi feltételeinek megteremtése, amely azonban túlmutat az Önkormányzat lehetőségein. Fontos pozitívumnak tartjuk, hogy helyben óvoda és általános iskola alsó tagozata működik, ezzel is könnyebbé téve a nők munkavállalását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők közlekedésének megkönnyítésére intézményeinek akadálymentesítésével, az utak, járdák karbantartásával.

Összefoglalásként megállapítható, hogy az Önkormányzat – lehetőségei és anyagi ereje függvényében – segíti az érdekérvényesítésben nehezen boldoguló társadalmi csoportokat, pályázatok igénybevitelével, illetve kiírásával igyekszik tanulmányi költségeiket enyhíteni, helyzetüket javítani. Települési támogatás biztosításával nyújt segítséget a rászorulóknak, illetve irányítja őket a számunkra megfelelő szakosított szolgáltatás igénybevitelére

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Bel- és külterületi utak, járdák	Az Önkormányzat tulajdonában lévő útszakaszok és járdák állapotának és minőségének javítása.	A közlekedési infrastruktúra fejlesztése, balesetmentes közlekedés elősegítése.	Integrált településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az önkormányzati utak és járdák állapota és állaga felújításra szorul. Az önkormányzat saját forrásból nem tudja ezt biztosítani.	Polgármester	2028.12.01.	A településkép javulása, balesetmentes biztonságos közlekedés.	Magyar Falu Program pályázati lehetőségei, illetve egyéb pályázati lehetőségek	nyertes pályázat	Nem releváns
2	Temető	Az önkormányzat tulajdonában lévő temető infrastruktúrája elavult	A temető infrastrukturális fejlesztése. A kerítés felújítása, illetve az utcafronton új kerítés építése.	Integrált településfejlesztési stratégia, Gyód község középtávú gazdasági programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az önkormányzat tulajdonában lévő temető kerítésének megújítása, valamint az utcafronti szakaszon új kerítés építése.	Polgármester	2026.12.31.	A településkép javulása	Magyar Falu Program pályázati lehetőségei és egyéb pályázati lehetőségek	nyertes pályázat és állagmegóvás	Nem releváns
3	Elektronikus temetőnyilvántartás	A temetőnyilvántartó program elavult	A jelenleg rendelkezésre álló temetőnyilvántartó program helyett egy új, korszerűbb, több funkcióval bíró szoftver beszerzése.	Gyód község rövidtávú gazdasági programja Nemzeti Infokommunikációs Stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Egy új korszerű program használatával a temetkezések egyszerűbben és hatékonyabb nyilvántarthatók.	Polgármester	2024.12.31.	adminisztrációs terhek csökkentése	Magyar Falu Program pályázati lehetőségei és egyéb pályázati lehetőségek	nyertes pályázat	nem releváns
4	Óvodai játszótér fejlesztés, korszerűsítés	Az óvodai játszótér eszközei elavultak, a használatból adódóan megrongálódtak.	A játszótér elhasználódott, korszerűtlen eszközeinek cseréje, új biztonságos játékok és eszközök beszerzése, a játszótér bővítése, ami az ide járó gyermekek egészséges testi és lelki fejlődését segíti. Az önkormányzat saját forrásból nem tudja	Gyód község középtávú gazdasági programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Váljon elérhetővé az óvodában a biztonságos, változatos játékokkal felszerelt játszótér. Az ide járó és leendő kisgyermek és szüleik számára vonzó környezetet biztosítva ezzel. Ez az intézkedés a gyermekek testi és lelki fejlődését is elősegíti.	Polgármester	2028.12.01.	településkép fejlődése	Magyar Falu Program pályázati lehetőségei és egyéb pályázati lehetőségek	elégedettség	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			megvalósítani.									
5	Kommunális eszközök	Az önkormányzat tulajdonában lévő eszközök elhasználdtak. Új eszközök beszerzésére van igény.	A vidéki településen élő emberek igényesek legyenek az őket körülvevő környezetre. Az elhasználdott, megrongált eszközök cseréje egységes rendezett képet ad. Megkönnyíti az önkormányzat által foglalkoztatott munkavállalók munkavégzését.	Integrált településfejlesztési stratégia	Nemzeti Környezetvédelmi Program	Megfelelő eszközállomány biztosítása az alapvető közfeladatok ellátása céljából. Igényes környezet és pozitív falukép kialakítása.	Polgármester	2028.12.01.	A településkép javítása	Magyar Falu Program pályázati lehetőségei és egyéb pályázati lehetőségek.	A településen élőkkel együttműködve	nem releváns
6	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	Az önkormányzati tulajdonban lévő épületek energetikai korszerűsítésre szorulnak.	Az épületek energetikai korszerűsítése annak érdekében, hogy azok fenntartási költsége csökkenjen és elősegítse a hatékony működést. A hatékonyabb energiahasználat és a racionalisabb energiagazdálkodás elősegítését.	Integrált településfejlesztési stratégia	Fenntartható Fejlődés Stratégia Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Energetikailag korszerű önkormányzati épületek kialakítása. Megfelelő környezet és műszaki állapot biztosítása. A fenntartásához kapcsolódó költségek csökkentése.	Polgármester	2028.12.01.	Alacsonyabb működési költség, gazdaságosság.	Magyar Falu Program pályázati lehetőségei egyéb pályázati lehetőségek	fejlesztés, korszerűsítés	nem releváns
7	Önkormányzati tulajdonú ingatlanok felújítása, korszerűsítése	Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok pl.: Faluház, Tájház, korszerűsítésre szorulnak.	Igényes környezet megteremtése a közügyek intézésére és a szabadidős tevékenységek eltöltésére. Falubusz tárolására alkalmas épület építése. Tetőcsere, nyílászáró csere, hőszigetelés, belső felújítás, zöldterület karbantartás és rendbetétel, padozat	Integrált településfejlesztési stratégia	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A helyi lakosság számára egy korszerűbb, minél több igényt kielégítő hivatal kialakítása, valamint a korszerűsítéssel a helyben dolgozók munkakörülményeinek javítása. Az ingatlanok fenntartásához kapcsolódó költségek tartós csökkentése. A szolgáltató funkciót	Polgármester	2026.12.31.	gazdaságosság	Magyar Falu Program pályázati lehetőségei egyéb pályázati lehetőségek	fejlesztés, korszerűsítés	nem releváns

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			megújítás			betöltő ingatlanok (Faluház, Tájház) korszerűsítése a lakosság komfortérzetét növeli. Ezt az önkormányzat saját forrásból nem tudja megvalósítani.						
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége	Községünkben is gondot jelent a munkanélküliség, a közfoglalkoztatási programok pillanatnyilag megoldást jelentenek, hosszabb távon azonban nem kiszámítható a fenntarthatósága	Rövid távon: közmunkaprogram Középtávon: vállalkozóvá válás Hosszú távon: a vállalkozások működése	Gyód Község középtávú gazdasági programja	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Rövid távon: közmunka programba vonás Középtávon: vállalkozóvá válás elősegítése, Hosszú távon: megalakult önálló vállalkozások támogatása	Gyód Község Polgármestere	2028.12.01.	Munkanélküliek legalább 10 %-kal nagyobb arányú elhelyezkedése	Pályázati forrásból a közfoglalkoztatás személyi körének bővítése	Önkormányzat stabil anyagi helyzete, pályázatok nyomon követése	Nem releváns.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Csellengő gyermekek	A gyermekek szünidei szabadidejüket sokszor nem hasznos és életkoruknak megfelelő tevékenységgel töltik.	Rövid távon: a gyermekek szabadidejének lekötése Középtávon: egymás jobb megismerése, baráti társaságok kialakítása, Hosszú távon: a hasznos programok hatására szemléletük, személyiségük fejlesztése	Művelődési Ház műsorterve, programjait tartalmazó dokumentumok	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Játékház, kézműves foglalkozások tartása, szakkörök szervezése, településhez kötődő fiatal lakosság megtartása	Gyermekjóléti Szolgálat	2028.12.01.	jelenleg "csellengő" gyermekek bevonása a programba	programszervező, a foglalkozásokhoz szükséges tárgyi eszközök (sakk készlet, tollasütő stb) dologi költségei, adományok léte	Programok folyamatos szervezése	Nem releváns.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők foglalkoztatásának elősegítése	A női munkavállalók - a könnyűipari munkahelyek leépülésével - hátrányban vannak. Nincsenek részfoglalkozást	Rövid távon: nők bevonása a közfoglalkoztatásba, középtávon: olyan közfoglalkoztatási programra történő pályázat, amelyben	Középtávú gazdasági program	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)	részt venni a közfoglalkoztatási programokban, a Munkaügyi Központtal történő szoros együttműködésben	Gyód Község Polgármestere	2028.12.01.	aktív korú nem foglalkoztatott nők 10%-os növekedése a közfoglalkoztatotti körben. Későbbiekben a	Foglalkoztatási Osztály pályázati lehetőségei, közfoglalkoztatási programok indítása, önkormányzati	Központi intézkedések függvényében tartható fenn.	Nem releváns.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
		biztosító családbarát munkahelyek	a nők foglalkoztathatók, Hosszú távon: közfoglalkoztatásból kikerülve stabil munkaerőpiaci státusz megszerzése						munkaerő piacra való visszatérés ugyanilyen arányban.	munkahely teremtés		
IV. Az idősök esélyegyenlősége												
1	Jobb későn, mint soha	Idős korúak informatikai jártassága minimális, kimaradnak az információáramlásból mind a helyi szintű, mind a világhálón lévő ismeretek megszerzésénél	Rövid távon: idősök megismertetése a PC használatával, Középtávon: számítógépes szakkör szervezése, Hosszútávon: a korosztályok közötti kapcsolat erősítése az internet használatával a klub szintjén.	Faluház programterve	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Felmérni a program iránt érdeklődők körét, az idősök klubjával való kapcsolatfelvételt az információk gyűjtése céljából. Kapcsolatfelvétel a képzést irányító tanárral, képzés megszervezése, számítógéphez értő fiatalok bevonása akikkel a későbbiekben a klubprogramokon találkoznak.	Gyód Község Polgármestere	2028.12.01.	Időszerű lakosság egyharmadának bevonása a programokba	Faluház programszervezője, önkéntes fiatalok, Idősök Klubja tagsága, pályázati források igénybevétele a finanszírozásra, adományozók bevonása	önkéntességen alapuló számítógép használat, kialakult közösség további működése, szemléletük korszerűsödése	Nem releváns.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Legyen egyenlő esélye a fogyatékkal élőknek a tájékoztatásban	A különböző funkciók sérülése miatt a fogyatékkal élők akadályozva lehetnek abban, hogy a számukra nyitva álló anyagi és személyes gondoskodás formáit teljes körűen megismerjék.	Rövid távon: helyi fogyatékkal élő személyek körében felkutatása, regisztrálása, Középtávon: adatbázis kialakítása, segítő szolgáltatásokkal való kapcsolatfelvétel, Hosszú távon: minden helyi fogyatékkal élő személy számára a folyamatos tájékoztatás biztosítása.	Helyi szociális rendelet	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Önkéntesek beszerzése a fogyatékkal élők felkutatása céljából, megfelelő célszemély megtalálása, az adatbázis frissítése és az információk átadása. Kapcsolatfelvétel a segítő szolgáltatásokkal, folyamatos kommunikáció.	Gyód Község Polgármestere	2028.12.01.	a teljes fogyatékos személyi kör intézkedésbe vonása	Önkéntesek, szakemberek, számítógépes hálózat, pályázati forrás lehetősége esetén pályázat beadása.	Fontos, hogy legyen meg az a humán háttér, ami az intézkedés eredményességét és folyamatos fenntarthatóságát biztosítja, önkéntes alapon.	Nem releváns.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

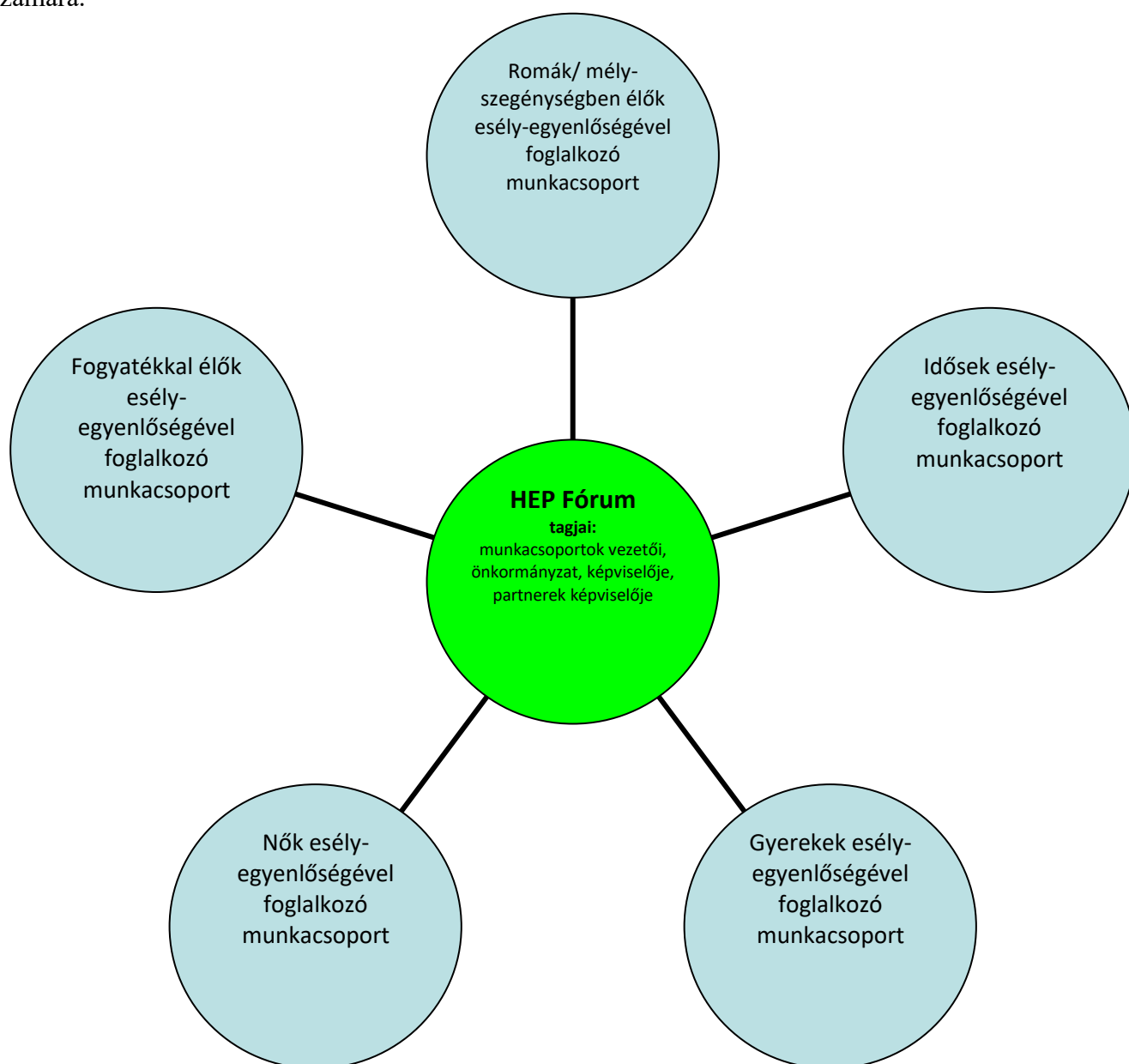
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Gyód község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Gyód Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 89/2023. (XII.14.)..számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Gyód, 2023. december 15.

Aláírás

KIVONAT

Készült Gyód Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. december 14-i testületi ülésén készült jegyzőkönyvből.

Gyód Község Önkormányzata 89/2023. (XII.14.) sz. Képviselő-testületi határozata

Gyód Község Önkormányzata Képviselő-testülete Gyód község 2023-2028. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programját elfogadja.

Felelős: Schmidt Ferenc polgármester

Határidő: értelem szerint

K.m.f.

Schmidt Ferenc s.k.

polgármester

Dr. Kislaki-Frank Brigitta s.k.

jegyző

A kivonat hiteles.

Készü, 2023. december 15.

Dr. Kislaki-Frank Brigitta

jegyző

